

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

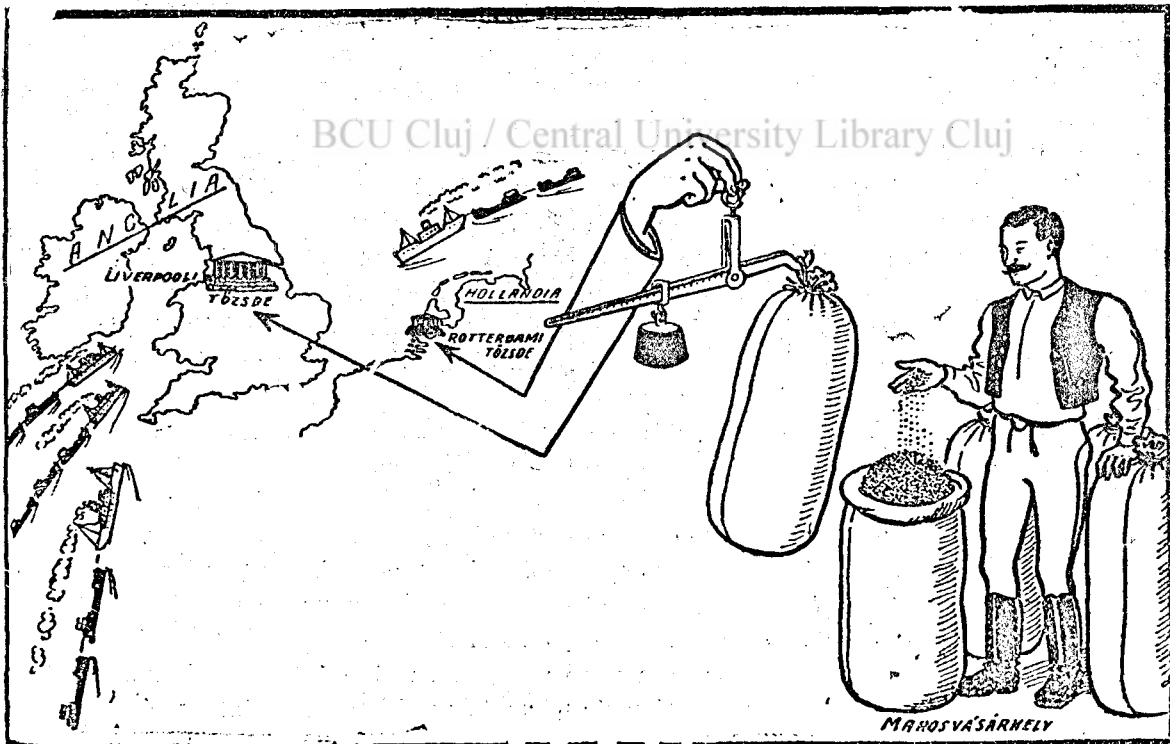
FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Hol szabják meg a buza árát?

Péter és Pál napján — a magyar gazdák hagyományai szerint — hivatalosan megkezdődött az aratás. Most már a magyar földművelő nép legfontosabb gondját a termés betakarítása és ezzel kapcsolatban a föld és az évi munka hozadékának értékesítése teszi.

volt az eladni való gabonája, úgy az olcsóbb ár mellett is kapott annyit, mint más években a kevesebb, de magasabb áron értékesített gabonáért. Ezekben a holdog békeévekben is hallottunk egyszer-másszor arról, hogy a fővárosokban van egy-egy tőzsde elnevezésű intézmény,

A holdog béke éveiben mindannyian jól tudtuk, hogyha nagy volt a termés, a gabona árak valamivel alacsonyabbak voltak, ha szegélyesebben arattunk, úgy az eladásra szánt búzáért a kukoricáért többet kaptunk. Érvényesült az a szabály, hogy amiből sok van, az olcsóbb, amiből kevesebb van, az drágább. Végeredményben a gazda megtalálta számításait, mert amikor sok

ahol olyan urak foglalkoznak gabona eladásával és vételével, akik azt sem tudják, hogyan kell a velőmagot elvetni, hogyan kell a kaszát megfogni és hogyan kell a kévét az arató géphez berakni.

Az utóbbi években — amidőn a gabonaárak oly nagy mértékben estek — sokszor halljuk, hogy nincs szükség ezekre a tőzsdékre.

Cenzurat.

Igaz-e ez? Erre a kérdésre akarok felelni. Ismeretes dolog, hogy európai mezőgazdasági államok gabonatermésének túlnyomó részét, Romániában a legtöbb évben a háromnegyed részét, a belföldi fogyasztás veszi fel. Ez a mennyiség nem kerül sem a piacra, sem a kereskedőhöz és ez a mennyiség akkor sem változik, ha drága, vagy olcsó a gabona. A magyar gazda a saját terméséből pontosan annyi kenyeret evett, amikor ezer lej volt egy mázsa buza, mint amikor csak 250 lejt adtak érte. Ennek a saját szükségletre elhasznált buzamennyiségnek tehát nincs ára, legfeljebb névleges ára van. A gabonaárak tehát csupán a termés azon részére bírnak fontossággal, amelyet a gazda elad, hogy másnemű szükségleteinek fedezésére pénzhez jusson. Ez a mennyiség még a legjobb termések idején sem teszi ki az egész gabonatermés felét, legfeljebb az egyharmada, ezéven például — a rosszabb termés miatt — az eddigi becslések szerint az egész termés 30—35 százaléka.

A fent említettek közül az tűnik ki, hogy piacra, illetőleg a gabonakereskedőkön keresztül a tőzsdére a termésnek alig a fele kerül, sőt még annál is kevesebb, mert a kis városok fogyasztását ellátó malmok és pékek közvetlenül a termelőtől vásárolják a gabonát. Ez az egészen kis mennyiség, amely a tőzsdére kerül, az, ami a gabona tényleges árát megszabja. A többi eladásra kerülő mennyiség ára az ezen kis mennyiséggel kapcsolatban kialakult ár után igazodik. Tévedés volna azt hinni, hogy minden mezőgazdasági államban ez a helyzet. A romániaihoz hasonló helyzet csak egy-két európai gabonatermelő államban található fel, míg a tengeren túli nagy gabonatermelő államokban: Kanadában, Ausztráliában, Argentínában éppen fordítva áll a dolog: ott a belföldi fogyasztás csak alig 20—30 százalékát teszi ki a termelt évi mennyiségnek, míg a többit a termelők külföldre eladják. Minthogy ezek a tengeren túli államok látják el a gabonabevitelre szoruló európai ipari államok szükségletének majdnem háromnegyed részét: ennek a gabonának értékesítése el sem képzelhető a tőzsde nélkül. Az a külföldi, aki Romániából a kisgazda buzáját akarja megvenni, csak tőzsdei áron hajlandó vásárolni, különben kanadai, vagy argentinai búzát vásárol.

Már most az a kérdés, hogy mely tőzsdéken dől el a gabona sorsa?

Aránylag kevés olyan nagy gabonátőzsde van a világon, amelyek az árak alakulására néz-

ve döntő fontosságúak. Ezek között is két fő tőzsde van: az egyik, amelyen az eladásra kerülő mennyiséget az országból kiviszik, ezek az *export* (kiviteli) tőzsdék, a második, ahol az eladásra került mennyiséget a fogyasztókhöz továbbítják, ezek az *import* (beviteli) tőzsdék. Bár az előbbi csoportba tartozó tőzsdéken sokkal nagyobb a forgalom, a gazdasági válság óta az utóbbiak, az *import-tőzsdék* fokozottabb jelentőséget nyertek, azzal, hogy sokkal nagyobb érdeklődés azok iránt, akik hajlandók gabonát venni, mint azok iránt, akik eladni szeretnének.

A kiviteli tőzsdék közül legnagyobb a *chikagói tőzsde*, az Amerikai Egyesült Államokban. Ezen a tőzsdén nemcsak az Egyesült Államok egész kivitelre kerülő gabonája kerül piacra, hanem déli Kanada államainak gabonatermése is, amint a délkanadai államokkal való közelség magyaráz meg. Csikágó után a kanadai *Winnipeg* városának tőzsdéje bír nagyjelentőséggel, ahol a kanadai gabonatermés főleg jórészt (Manitoba buza) kerül eladásra. Hasonló a helyzet Argentína fővárosának, *Buenos-Ayres*-nél a tőzsdéjénél, ahol nemcsak az argentinai búza, hanem a környező délamerikai államok gabonáját is piacra hozzák. Bár Ausztrália is nagy gabonaszállító állam, a *Sidney*-i gabonátőzsdéjénél már kisebb a jelentősége.

A beviteli tőzsdék közül évtizedek óta az angliai *Liverpool*-i tőzsdének van a legnagyobb jelentősége, bár nem itt adják el a legtöbb gabonát. Fontosságát főleg annak köszönheti, hogy a 45 millió lakosságú Anglia csak itt szerzi be a gabonaszükségletét, tehát legalább ekkora mennyiség Liverpoolban minden évben eladásra kerül. Liverpool után valamikor *Hamburg* volt a legnagyobb európai gabonátőzsde, azonban világválság óta vesztett jelentőségéből és helyét, valamint nagy nemzetközi üzleteit a hollandiai *Rotterdam* város tőzsdéje hódította meg, amelyen az elmúlt két év alatt nagyobb forgalom bonyolódott le, mint az évtizedes hagyományok bíró Liverpoolban. Mind *Rotterdam* mind *Liverpool* tőzsdei cégei, amelyek a gabonafogyasztó államokat látják el, egyaránt működnek és dolgoznak *Rotterdamban*, *Liverpoolban* és *Csikágóban* és ezzel magyarázható az, hogy világgiazi szabadforgalomban sokkal kisebb árkülömbések, mint az ugynevezett kelet-európai mezőgazdasági államokban. *Liverpool*, *Rotterdam* gabonátőzsdei forgalmának túlnyomó részét, majdnem háromnegyed részét a tengeren túli gabonának vétele és értékesítése foglalja

román, magyar, jugoszláv és lengyel búzával csak akkor törődnek, ha olyan fogyasztó államokba történik az eladás, ahová ezeknek az európai államoknak termése könnyebben szállítható a fogyasztó piac közelsége, vagy külkereskedelmi könnyedsége miatt. Bár a fogyasztó államok szükségletét a román, a magyar, a jugoszláv, a lengyel buza hiányában is ki tudták elégíteni Rotterdam és Liverpool tőzsdei cégek, ez az évtizedes hagyomány, ami a fogyasztó államok ellátásában kialakult, nem engedi meg, hogy ezeket az államokat kihagyják a gabona ellátásból, akár van ezeknek az államoknak termés feleslege, akár nincs. Viszont az is tény, hogy a román búzát is csak tőzsdei üzlet formájában értékesítik, illetve a fent említett tőzsdéken jegyzik és ezt a jegyzést tudomásul kell venni az udvarhelymegyei vagy maroszséki kisgazdának akkor is, amidőn van termésfeleslege,

akkor is, ha nincs, mint például az idén.

A gazdasági válság óta sok szó esett arról, hogy a gabonatermelést szabályozni kell, ugyancsak az árakat is! Ezek a tárgyalások csak hosszú idő múlva végződhetnek a kívánatos sikerrel és akkor sem Bukarestben, vagy Budapesten dől el a román, vagy a magyar buza sorsa, hanem Rotterdamban, Liverpoolban és Csikágóban. Ha a megegyezés létrejön véletlenül egy olyan évben, amidőn Romániában vagy Magyarországon nagy lesz a búzatermés, az árak mégis oly nagy mértékben emelkedhetnek, amilyenre a háború óta nem is volt példa. Az erdélyi kisgazda termelésének értékesítését ugyanis nem a kolozsvári, vásárhelyi vagy udvarhelyi piac dönti el, hanem (amint rajzunk mutatja) Liverpool és Rotterdam tőzsdéinek messzenyuló keze, értékszabályozó mérlege.

Sárréthy András.

Vissza az igazság útjára!

A külügyminiszter a parlamentben törvényjavaslatot nyújtott be, amelynek az lett volna a feladata, hogy a Csiki Magánjavak ügyét a Népszövetség döntésének értelmében rendezze. A javaslatot az országgyűlés már meg is szavazta. Azonban a döntésnek az a formája, amelyet a törvény tartalmaz, nem felel meg a Népszövetség rendelkezéseinek.

A Magyar Párt nevében dr. Gyárfás Elemér a szenátus gyűlésén erélyes hangon nyilatkozatban tiltakozott a törvényjavaslat igazságtalan rendelkezései ellen. A nyilatkozat megállapítja, hogy a törvény szerkesztői sok kérdésben éppen az ellenkezőjét foglalták pontokba annak, amit a genfi egyezmény tartalmaz. A Csiki Magánjavak birtoklását olyan szabályzat értelmében akarják rendezni, amely már a háború előtt hatályát veszítette, a javak visszaadására nem az átvételi, hanem a mostani feltárt mondják kötelezőnek, a közben elajándékozott értékekért nem adnak kártérítést, a tulajdonjog visszakebelezéséről nem intézkednek.

Ezek után a Magyar Párt nyilatkozata a súlyosabb igazságtalanságoknak egész sorozatát mutat rá.

Mária Terézia korában nemcsak a székelyeket, hanem a románok egy részét is határőr szolgálatra kötelezték. Három román határőr-ezred alakult: a *naszódi*, *karánsebesi*,

orláti. Ezek már a szervezés idején hatalmas vagyonokat kaptak a kincstártól katonai terheik megkönnyítésére.

A magyar állam a 70-es években, amikor a vármegyék helyzetének rendezése folyt, ezeket a vagyonokat a határőr-esaládok birtokában hagyta. A naszódi határőr-ezred vagyona 44 román község kapta, a karánsebesi ezred vagyona 93 román községre szállott, az orlátiét szintén románok örökölték. Ezek a községek a magyar törvények igazságos intézkedései révén szinte egy millió holdat kitevő erdőséghez jutottak, azonkívül az épületeket, belsejüket, pénzbeli alapokat is mind megkapták. A magyar törvények szerint a határőr családok utódai ezt az óriási vagyont *saját választott hatóságaik útján* kezelték, a jövedelmet tisztán román célok szolgálatára fordították.

A román uralom bekövetkeztekor ezt a hatalmas vagyont *kisajátítások és megveszélyesítések nélkül a régi román tulajdonosok birtokában hagyták.*

A székely határőr-ezrednek Csikmegyében voltak tekintélyes, bár a románokét alig megközelítő javai. Ezeket is a magyar törvények a 70-es években a székelyek birtokában hagyták.

Csikmegyében azonban a székely határőr-ezred tulajdonába jutott 62.800 kataszteri hold

kiterjedésű erdőket és legelőket, továbbá a volt határőri épületeket, belsőségeket, pénz alapokat és egyéb az 1913. évben hivatalosan összesen 105 millió 880 ezer aranykoronára becsült mindennemű javakat 1923. évben állami tulajdon címen a kormány hatalmi eszközökkel birtokba vette, holott a csikmegyei volt székely határőri javakat a magyar állam tulajdonának soha nem tekintette és nem bírta. Az 1848 előtt hatályban volt régi székely közjogi törvények értelmében az állam, illetve kincstár a Székelyföldön birtokokat nem is szerezhette és birtokadományozási joggal nem bírt.

A román állam kormánya tehát minden törvényes alap nélkül vette el a csikmegyei volt székely határőrök teljes vagyonállományát és azáltal, hogy egész okmánytárát is lefoglalta és a vagyonközösséget nem létezőnek nyilvánította, tökéletesen megfosztotta annak lehetőségétől, hogy példátlanul álló jogsérelem orvoslása iránt a törvények által biztosított jogokat igénybevehesse.

A román kormány a Népszövetség előtt a kisajátított vagyonállomány esékély hányadának visszaadása iránt előterjesztést tett, melyet a Népszövetség tanácsa a jogsérelem elbírálása nélkül, mint „gyakorlati megoldás”-t fogadott el. A Népszövetség tanácsának jegyzőkönyve utal arra, hogy a tanács számolt a „kisebbség érdekeivel” s annak megóvása céljából fogadta el az ugynevezett gyakorlati megoldást, melynek egyik vezéreszméje: „a székelyek régi vagyonának részben való visszaadása volt”, melynek kezelésére a régi igazgatóság vissza fog állíttatni saját alapszabályainak megfelelőleg, azon módosításokkal, melyek a román köz- és közigaz-

gatási jog szabályaihoz való alkalmazkodás végett szükségesek.

A mostan benyújtott és részben megváltozott törvényjavaslat a vagyonhoz jogosult csikmegyei székely lakosságot megfosztotta attól, hogy saját vagyonát, saját választott szervei által kezelje.

De a törvényjavaslat nem tartalmaz azon vagyontárgyak felsorolását sem, melyek a Népszövetség jegyzőkönyve értelmében visszaadás tárgyát képezik.

Mindezek kétségtelenül nyilvánvalóvá teszik, hogy a törvényjavaslat nem alkalmas a Népszövetség tanácsa és a kormány között létrejött egyezmény végrehajtása s még kevésbé az igazságos megoldásra.

A törvényjavaslat azon rendelkezése pedig, hogy az állam a visszaadás tárgyát képező javakat a vagyonkezelésre kijelölt szerveknek csak olyan nyilatkozata ellenében adja, amely lemondást tartalmaz minden más vagyoni igényről, nemcsak az egyetemes jogrend s a jogállam alapelveibe ütközik, hanem a román alkotmánnyal is ellentétben állana, ezért — mondja a Magyar Párt nyilatkozata — megengedhetetlen kényszerrel kell nyilvánítanunk, amely ellen igazságos bátorságával a leghatározottabb tiltakozásunkat fejezzük ki.

Az ország minden alkotmányos hatalmunkat kérjük e jogtalan feltétel visszavonására, melybe soha bele nem nyugodhatunk.

Az egész magyar közvélemény egyhanguan kéri: a Csiki Magánjavak ügyének megoldását vissza kell vezetni a jog és igazság útjára.

KULTÓLA

Mit szölk az angolok a Francia tervekhez? A mult hetek külpolitikai hangulatát Barthou francia külügyminiszter utazásai szabták meg. A francia külügyminiszter rendre látogatta Lengyelország, Csehország, Románia, Szerbia fővárosait s azon igyekezett, hogy ezekben az országokban megerősítse a Franciaország iránt való Barátságot,

támogatást szerezzen a francia érdekek számára, előkészítse a kormányokat, hadseregeket arra az esetre, ha Európa kuszált helyzete háborus összeütközésre vezetne.

Barthou külügyminiszter minden országban olyan nyilatkozatokat tett, amelyek az illető nemzet kedvét leginkább eltalálják, a bizalmat és ragaszkodást Franciaország iránt leginkább megerősítették. Sikerült is elérnie, hogy Csehországot, Romá-

niát, Szerbiát ujra és a régi jóval erősebben Franciaország barátaiávé tette. Barthounak a keleti útja azt eredményezte, hogy Középeurópa országai kárpátra szakadtak, egy részük vannak Franciaország szövetségesei, a kisantant országai, másik rész Olaszország, Németország, Magyarország és Ausztria. A franciáknak sikerült a magyar érdekkörébe vonniok Oroszországot is, amely bár részben belső zavarai, részben árszállás

lenfelei miatt nem is jelent nagyobb katonai támogatást, de barátságos magatartásával mégis nagyot lendíthet a francia tervek sikerén.

Ilyenformán tehát francia vezetés alatt erős katonai szövetség alakult ki, amely Európa mai rendjét, ezek között a békeszerződések érvényét is, a fegyverek erejével készül megvédeni.

Most már az volt a kérdés, hogy ezeket a francia terveket Anglia hogyan fogadja? Csatlakozik-e ahhoz az elgondoláshoz, amelyik Németországot továbbra is hatalmi eszközökkel akarja függő helyzetbe tartani, megtagadván tőle a fegyverkezést, a gazdasági érvényesülés lehetőségeit.

Anglia támogatásának elnyerése végett Barthou Londonban is látogatást tett. Ennek eredményéről a lapok különböző tudósításokat közöltek, pártállás szerint részben azt állították, hogy az angolok teljesen elfogadták a francia terveket, részben pedig úgy szóltak, hogy Barthou sikertelenül fáradozott Anglia támogatásának elnyerésért.

Most, a látogatás után néhány nappal, végre világosabban látjuk az angolok állásfoglalását. Ezt ugyanis a legilletékesebb ember, Simon angol külügyminiszter fejtette ki a parlamentben. Simon beszédje arra vall, hogy az angolok csak részben osztják a francia álláspontot. Európa rendjét ők is fönnt akarják tartani, de nem a fegyverek erejével, katonai szövetségek kötésével, hanem a béke eszközeivel. Míg a francia felfogás a Népszövetség teljes bukását jelentette volna, addig az angolok Simon külügyminiszter beszédje szerint Európa súlyos kérdéseit a Népszövetség útján akarják meg-

Minden okos kisgazdái érdekelnek az
olcsón megszerezhető és megbízható

haszon és fajbaromfitenyésztési cikkek és felszerelések:

Keltetőgép, Műanya, Vervizsgált faj-tenyészállatok, Tenyész és Keltőtojások minden fajban, Műtakarmánytáplisztek, Baromfivész elleni szérumok, Fertőtlenítő szerek, Szétszedhető baromfiótlak, Mintatelepek, tervrajzok, Oltvány-Kötszerek, Fertőtlenítő és Permetezőgépek és minden gazdasági agat felölő cikkek.

Kérjen ingyen árjegyzéket!

B. ADORJÁN JENŐ CLUJ-KOLOZSVÁR,
Calea Moșilor 87. - Telefon: 11-68. - Válaszbélyeg mellékelendő.

oldani. Azt kívánják tehát, hogy Németországot a bekerítés szorongatás helyett vissza kell hívni a Népszövetségbe, Oroszországot sem egyoldalú szövetekezéssel kell a nyugati viszonyokhoz kapcsolni, hanem a Népszövetségbe való befogadásal.

Az angol állásfoglalás tehát végeredményében a harcias politika, az elnyomó törekvések, a katonai szövetekezések rendszerének visszaszorítását s a Népszövetségen át a békés megegyezések keresését követeli. Ennek az irányzatnak a felülkerekedését annál inkább lehet remélni, mert Simon angol külügyminiszter nagy beszédének elhangzása után Olaszország londoni követe látogatást tett az angol külügyminisztériumban és kormányának nevében kijelentette, hogy Olaszország mindenben helyesli az angolok véleményét.

Hitler fölvilágosításai a birodalmi gyűlésben. Mialatt a francia külügyminiszter szövetségeket kovácsolt össze Franciaország biztonságának és hatalmi helyzetének megerősítésére, az alatt Németország súlyos belső válságon esett át. Hatalomra törő lázadók már újabb forradalom csóvját lobogtatták, amikor Hitler rájuk csapott és véres megtorlással elfojtotta a mozgalmat.

Hitler eljárása nagy visszahatást keltett külföldön, ellenfelei már bukásáról, egész rendszer-

nek föl bomlásáról beszéltek. Hitler az események lezajlása és a belső rend helyreállása után nagy beszédet tartott a birodalmi gyűlésben, amelyben okát adta erélyes föllépésének, megmagyarázta, hogy milyen veszedelmes felfordulástól mentette meg az országot.

Beszédének az volt a veleje, hogy a német nemzet sorsának irányítását továbbra is kezébe fogja tartani s Hindenburggal egyetértésben vezeti a kormányzást. Feltűnést keltett, hogy Németország külpolitikai helyzetéről nem nyilatkozott s így nem lehet tudni, hogy Németország vissza fog-e térni a Népszövetségbe vagy külön utakon fogja keresni boldogulását.

Ausztria s a német események. Ausztriában őszinte mély részvétet keltettek azok a viharos események, amelyek a testvér német nép életét gyökeréig megrázkódtatták. Viszont azóta ugyyszólva teljesen megszűntek Ausztriában a nemzeti-szocialisták azelőtt mindennapos merényletei és az osztrák közvélemény oszlatlanul elismeri a Dollfus politikájának helyességét. Ugy látszik, ez a véleménye a Németországba menekült osztrák nemzeti szocialistáknak is. Szeretnének haza menni, de kezükben olajággal s nem fegyverrel régi szándékuk szerint.

„Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Szükséges tájékoztató.

Pál Gábor országgyűlési képviselő a Magyar Nép útján az alábbiakra hívja fel a figyelmet:

1. Csikmegyében az őszi vetések a tél folyamán legnagyobb részben elpusztultak és azokat ki kellett szántani, minek folytán a gazdákat súlyos károsodás érte. Többen arra hívtak fel, hogy e károk címén a földadó mérséklése iránt a gazdák érdekében beadvánnyal forduljak a pénzügyminisztériumhoz. Tájékoztatásul közlöm, hogy az egyenes adókról szóló törvény 69. cikke és e törvény végrehajtási utasításának 223. cikke értelmében adóelengedésnek csak a teljes évi termés megsemmisülése esetén van helye. Ezen szabályok szerint részleges kár nem ad jogot adóelengedésre és így az erre irányuló beadvány teljesen kilátástalan.

2. Gyárfás Elemér szenátorral együtt a közbirtokosságok felett felügyeleti jogot gyakorló Nemzeti Szövetkezeti Hivatalhoz beadvánnyal fordultunk azon intézkedések ellen, amelyek a közbirtokosságok jövedelmeivel való szabad rendelkezést gátolni akarják. A beadvány rámutat arra, hogy Mandache inspektor azon segélyezéseket, melyeket közbirtokosságok, róm. kath. egyházközségek részére szabályszerű határozattal megszavaztak, „a jövedelem elfecsérlésének“ nevezte és ezen összegeket a költségvetésből törölte. Ugyanezen inspektor a borszéki közbirtokosságnak írásban hagyta meg, hogy ha jövedelemfeleslege van, akkor először a görögkeleti egyházat köteles segélyezni. Ezek az intézkedések a magántulajdont képező közös vagyon jövedelmei felett való szabad rendelkezés jogát sértik és a beadvány e jog fenntartására kér megfelelő intézkedéseket.

3. Ugyancsak beadványt nyújtottunk be a hadügyminisztériumhoz és abban előadtuk, hogy Csikmegyéből katonai szolgálatra behívott számos ifjút gyárakhoz és nagyobb magánbirtokosokhoz munkára rendeltek ki, ahol saját ruhájukban, a szülők pénzbeli támogatására szorulva, hónapok óta dolgoznak, miáltal mezőgazdaságból élő szülők gyermekeik munkáját nélkülözni kénytelenek. Kértük, hogy azok az ifjak, akik a fenti munkálatokra kirendeltettek, ez alul sürgősen mentesítsenek

4. A községi tanácsok jogszerinti tagjainak kinevezése ügyében panaszok merültek fel, hogy némely községben nem a legtöbb hívővel bíró egyház lelkészét nevezik ki hivatalbeli tagnak és hogy az elemi oktatás képviselőjéül is a községi viszonyokkal nem ismerős állami tanítókat neveztetnek ki. Ez ügyben tájékoztatásul közlöm, hogy a közigazgatási törvényt módosító és a Monitorul Oficial ez évi március 18-iki 65. számában kihirdetett törvény akként rendelkezik, hogy a községi tanácsnak hivatalból tagja a lelkész és a tanító, kiket a prefektus nevez ki, s a kinevezést nem köti feltételekhez.

5. Azon vasuti alkalmazottak, kik az általannyelv nem tudása címén fegyelmi bizottságok elé rendeltetnek, a szolgálatból való elbocsátást tartalmazó határozat ellen annak szóbeli kihirdetésétől számított 10 napon belül fellebbezéssel élhetnek a Comisiunea regională de disciplină-nél. A fellebbezés az elbocsátást elrendelő Comisiunea locală de disciplină-nél nyújtandó be. (A vasuti szolgálati szabályzatról szóló és a Monitorul Oficial 1933. évi április 28-iki 97. számában kihirdetett törvény 50. cikke és a törvény végrehajtása iránt a Monitorul Oficial 1933. évi októberi 4-iki számában kihirdetett Regulamentul 152. cikke.)

Az elbocsátások jogtalanságának megállapítása iránt a kir. Táblához (Curtea de Apel) contenciós panasznak is van helye. E panasz az elbocsátástól, illetve a fegyelmi bizottság határozatától számított 30 napon belül nyújtandó be a Monitorul Oficial 1925. évi december 23-iki 284. számában megjelent törvény rendelkezései szerint.

6. Mindazon gazdákat, kik fuvarozással foglalkoznak, figyelmeztetem a következőkre:

A postatörvény szerint a postaigazgatóság engedélye nélkül senki sem szállíthat, illetve mások részére leveleket, levelezőlapokat, hírlapokat, bármiféle nyomtatványokat, üzleti iratokat, pénzt, értékpapírokat, vagy 5 kgr. súlyon aluli bárminő tárgyakat. A büntetést a Direcțiunea Telegrafilor și Poștelei állapítja meg, melynek határozata ellen 15 napon belül a törvényszékhez fellebbezésnek van helye. (Legea de Exploatare P. T. T.)

A múlt évben egy kászonujfalvi földműves ellen, aki Bukarestbe utazott és három levelet vitt magával, 15.000 lej pénzbüntetést, néhány nap előtt pedig egy madéfalvi földműves ellen, aki Brassóból 5 kg.-on alóli csomagokat és azokra vonatkozó leveleket hozott,

ugyanesak 15.000 lej pénzbüntetést állapított meg. Minden fuvarosnak érdekében áll tehát, hogy hasonló pénzbüntetésekre okot ne szolgáltatasson

Dr. Pál Gábor,
országgyűlési képviselő.

Belpolitikai hírek

Közigazgatási választások a nagykarolyi járásban. A nagykarolyi járásban eddig megtörtént közigazgatási választások a következő eredménnyel végződtek. Gecsen két listát adtak be, melyek közül a Hetey Gyula vezetésével beadott lista került ki győztesen 80 százalékos győzelemmel. Csanáloson a legutóbb oly sok nézeteltérésre okot adott tagosítás folytán két párt küzdött a választáson. Győztesen Szolomájer János volt cüzista képviselőjelölt vezetésével beadott lista került ki 60 százalékos győzelemmel. Nagymajlány, Kaplony és Mezőpetri községekben csak egy lista volt és így szavazás nem történt. Kálmádon a Magyar Párt listája 7 tagot, a liberális jelzésű 3 tagot kapott.

Bezárták a parlament rendkívüli ülészeit. A parlament rendkívüli ülészeke véget ért. A parlamentet bezáró királyi kéziratot Tatarescu miniszterelnök olvasta fel.

Nagyhangu kijelentések. Az Avarescu párt Brassóban gyűlést tartott. Papa Costea megállapította, hogy forradalom küszöbén állunk. Avarescu tábornok beszédében önmagát magasztalta és kijelentette, hogy politikai elhivatását még nem fejezte be. Hevesen fejtegette, hogy csak a parancs-uralommal való kormányzás vezet ki Ro-

mániát a bajokból. Avarescu szerint, római mintára, korlátlan hatalmat kellene ruházni arra alkalmas emberre, aki Romániát kivetelné a válságból. Az ilyen hatalommal felruházott kormányzó a szenátus előtt felelne tetteiért. A tábornok beszédét a kormány működésének elhírlésével fejezte be.

Magyar postások vizsgálja. A vizsgáljány nem kerülte el a postatisztviselőket sem. Az összes kisebbségi postásokat — kivétel nélkül — berendelték nyelvvizsgára, pedig vannak közöttük olyanok is, akik tökéletesen beszélnek a hivatalos nyelvet, sokan pedig közülök kitünő eredménnyel végezték a román posta- és távirdaiskolát. Még azokat is berendelték a kolozsvári nyelvvizsgára, akik már régebben áttértek a görögkatholikus, vagy görögkeleti vallásra. Így bántak elazokkal, akik pillanatnyi előnyökért megtagadták a vallásukat, fadjukat. Az öregebb tisztviselők, akik már nem bírják ideggel az újabb nyelvvizsga kinjait, beadták nyugdíjazás iránti kérésüket. A zilahi postamester, aki román ember, több tisztviselő előtt kijelentette:

— Sajnálom, hogy meg kell válnom magyar tisztviselőimtl, akiket lelkiismeretes, pontos és megbízható munkatársaimnak ismertem

— Nyugodt voltam mindig, — mondotta, — mert tudtam, hogy magyar tisztviselőimben a

legnagyobb mértékben megbízhatom. Az éjszakáimat sohasem zavarta a gondolat, hogy reggelre üres kasszát fogok találni a postán...

Végül kijelentette a zilahi postamester, hogy ha magyar tisztviselőit a nyelvvizsgán elbuktatják, ő is áthelyezését fogja kérni

Kinevezték Csikszereda polgármesterét és alpolgármestereit. Csikszeredán a városi tanács alakuló ülésén a polgármester és alpolgármester választások nem vezettek sikerre. A polgármester választásoknál a titkos szavazás eredménye az volt, hogy a magyar jelölt, dr. Daradies Félix és a román jelölt, Paroga Victor egyformán, 16—16 szavazatot kaptak — A belügyminiszter Parogát erősítette meg, amint előrelátható volt, mert mindent elkövettek, hogy ne legyen a városnak magyar polgármestere. Az alpolgármesterek kinevezése szintén nagy elégedetlenséget kellett, mert a 21 szavazatot kapott Holló Gábor és a 18 szavazatot kapott dr. Eröss Pétert a miniszter elejtette és helyettük a 29 szavazatot kapott Bakó Kálmán mellett Biró Józsefet és Neamtiu Joant nevezte ki, az előbbi 12. Neamtiu pedig mindössze csak 2 szavazatot kapott. A miniszter nem vette figyelembe a polgárság akaratát a csikszeredai polgármesteri és alpolgármesteri állások betöltésénél.

Olvaszátok a „KELETI UJSÁG”-ot, Erdély magyar napilapját!

Tiltakoztak György József iskolaszéki tagsága ellen. Marostorda vármegye tanácsa viharos jelenetek közben alakult meg. György Józsefet iskolaszéki tagnak választották meg. Ez ellen a román nemzetipárti tanácsosok dühösen tiltakoztak. A György József iskolaszéki tagsága ellen azzal emeltek kifogást, hogy magyar ember nem szólhat bele az állami iskolák dolgába.

Eredményes közbenjárás. Bota Ioan, korondi állami iskolai igazgató ellen sok panasz volt, mert a gyermekeket verte. A szülők panaszára dr. Gyárfás Elemér, magyar szenátor vette kezébe az ügyet. Gyárfás közbenjárására vizsgálatot indítottak Bota ellen. A kiküldött vizsgálóbiztos a vádakat igazoltnak látta és a miniszter elhelyezte Korondról a durva iskolaigazgatót és a jövő tanévre új igazgatót fogja átvenni a korondi állami iskola vezetését.

Vajda és a Skoda ügy. A Skoda-féle fegyverszállítási botrány vizsgálata alkalmával a Skoda-gyár ügynökének, Selezkinek pénzszekevényeit lepecsételték. Egyik éjszaka a pecsétet titokzatos módon letörték. A parlamenti vizsgálóbizottság előtt Marulius pénzügyi ellenőr azt vallotta, hogy a pecsétet Vajda miniszterelnök fia távolította el. Most azt kutatják, hogy milyen összefüggés van a pecsétlet törése és fontos iratok eltűnése között? Valószínű, hogy Marulius vallomása következtében új nevek fognak kerülni a bűnösök listájára. Vajda fia tagadja a neki tulajdonított cselekmény elkövetését. A Skoda-ügyben kiküldött parlamenti vizsgálóbizottság munkáját a nyári szünidő alatt sem szakítja meg, így közelebbről érdekes fejlemények várhatók.

Nagy számok! Mint közöltük, a kormány hivatalos lapjánál, a Monitorul Oficial-nál, nagy csalás történt. A szabálytalanságok megállapítására parlamenti bizottságot küldöttek ki. A bizottság most fejezte be a vizsgálatot és a következőket állapította meg. A hivatalos lap könyvelését a lehető legszabálytalánabbul vezették. Bizonyítja ezt az is, hogy a vagyon leltározása rendjén 120 millió értéket nem könyveltek el. A vizsgálóbizottság kiderítette, hogy a nyomda-személyzet segély-pénztárából egy millió lejt loptak el bűnös tisztviselők. A hivatalos lap igazgatóságának tagjai, összesen heten, nyolc hónap alatt csaknem kilenc millió lejt vettek fel napidíjak fejében.

Feloszlatták a német kisebbség hitlerista szervezeteit. A németországi eseményekkel kapcsolatban a romániai németiség szociális alakulatait, amelyek Hitler irányzatúak, feloszlatták. A minisztertanács a következő rendeletet adta ki erre vonatkozólag. „*A belügyminiszter a kormányval együtt olyan határozatot hozott, amelynek értelmében a német kisebbség politikai alakulatait, amelyek az állam törvényei és biztonsága ellen dolgoznak, ezennel feloszlaltjuk.*”

Sebők imre: Öt világrészen keresztül!

A legélvezetesebb ülleírás. — A szellemesen csevegő szerző könyvének két első kiadását a legrövidebb idő alatt szétkapkodták. — A kiadó az új kiadást különösen leszállított áron hozta forgalomba. A gazdagon illusztrált 240 oldalas könyv ára 120 lei. Kapható a

MINERVA könyvesboltban

Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria
(volt Deák Ferenc-utca) 1 sz.

Hírek

Mostani kettős számunk után a Magyar Nép következő száma technikai okok miatt július 31-én jelenik meg.

A budapesti egyetem ünnepe. A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem az ősszel ünnepli meg fennállásának háromszázados fordulóját. Az ünnepségre meghívják a világ összes nagyírú tudósait.

Polgári mozgósítás. A rossz utakat a kormány közmunka útján akarja megjavíttatni. Ősszel a falusi lakosságot öt napra valósággal mozgósítani fogják a kötelező munkák elvégzésére. A munkálatok tervét most készítik a közlekedési minisztériumban.

Sor került a tanítókra és postásokra! A vasutasok és postamesterek elbocsajtása után most az állami iskoláknál szolgáló tanítókat és a postánál alkalmazott magyar postatiszteket és altiszteket akarják elbocsájtani. Az állami tanítók közül azok vesztik el állásaikat, akiknek nincs tíz éves állami szolgálatuk. A postásokat újabb nyelvvizsgára kényszerítik, aminek állásvesztés lehet a következménye.

Lerombolják a régi, kolozsvári magyar színházat. A Farkas utcában levő kolozsvári magyar színházat, amely több mint száz évvel ezelőtt épült Erdély első kőszínháza volt, az állam leromboltatja. A régi magyar színház helyére az egyetemi tanács diákkotthont fog építtetni.

Világvárosi csempészdetektívek. Az európai vámdetektívek érdekes és izgalmas munkájáról pompás cikkben számol be *Tel-nai Világlapja* új száma, amely 52 nagy oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Meghalt Szombati Szabó István. Szombati Szabó István volt a legismertebb magyar költő-lelkész, Budapesten 1874. évi évében meghalt. Szombati Szabó István az impériumváltozás után tünt fel verseivel. Nagytehetségű ember volt, szép költői műveket alkotott, a szépirodalomban is nagy sikereket aratott. Anyagi nehézségek, majd a betegség megakadályozták, hogy teljes szellemi erejét kifejtse. Lapunknak lelkes barátja volt, nem egy versét közöltük kiadványainkban. Fájó szívvel búcsúzunk el tőle.

Dumitrescu tábornok nem jelent meg a vagyonellenőrző bizottság előtt. Közöltük lapunkban, hogy Dumitrescu csendőrtábornok vagyonának eredetét a bizottság vizsgálja felül. Dumitrescu tábornokot a bizottság maga elé idézte, hogy szembeállítsa a kihallgatott tanúkkal. A tábornok nem jelent meg a bizottság előtt. Egyik tanú azt vallotta, hogy a tábornok 12 millió lejt vett föl a maga számára a hadsereg pénztárából.

Felmentették a szovátai dalárda tagjait. A szovátai dalárdát 1933-ban egy nemzeti ünnep alkalmával a hatóságok felkérték a román himnusz elénekelésére. A himnusz elénekélése után a dalárda tagjait a csendőrségre kísérték és jegyzőkönyvet vettek fel róluk. A vád az volt, hogy a tagok jelvényekkel jelentek meg az ünnepélyen. A nyáradszeredai járásbíróóság a dalárda tagjait fejenként kétezer lej pénzbüntetésre ítélte. A vásárhelyi törvényszék elé került az ügy, ahol dr. Fereneci Zsigmond, volt magyar képviselő védőbeszéde után a dalárda tagjait felmentették.

Magyarország dícsérete. Hét bukaresti újságíró határátlépési igazolvánnyal átrándult Magyarországra. A román újság-

írók aggódva lépték át a határt Nagyvárad közelében, mert utlevél nélkül csupán a nagyváradi megyefőnök által kiállított igazolvánnyal utaztak. A román újságírók megállapították, hogy a magyarok nagyon udvariasan fogadták őket és sehol sem volt kellemetlenségük. Budapest szépsége is elragadta őket. Jó volna, ha a bukaresti újságírók tapasztalataikat a népek közötti béke érdekében érvényesítenék.

Amerikában és Angliában óriási hőség van. Északamerikában nagy hőség urakodik. A meleg különösen a városi lakosság számára elviselhetetlen. New-Yorkban a hőmérséklet napon 55 fok árnyékban 36 fok volt a legmelegebb napon. Angliában olyan nagy hőség van, amilyen negyven év óta nem jelentkezett.

Meghalt a világ legöregebb embere. Zoro Aga, a világ legöregebb embere, 157 éves korában meghalt. Zoro 1777-ben született. A török kormány Zoro Agának emlékoszlopot fog állítani. Az emlékoszlopon fel fogják sorolni mindazokat a török nemzeti eseményeket, amelyeket Zoro Aga átélt.

A fürdés áldozata. A kisküllömegyei Adámos községben halálos szerencsétlenség történt. Gyermekek fürödtek a Küüllön s fürdés közben Balázs Domokos kilencéves fiúcska belefulladt egy örvénybe.

Elkobozzák a székelyektől az erdőn szedett epret. A zetelaki csendőrség különös hatalmaskodást folytat. Az eprésző gyermekektől és asszonyoktól elkobozza az erdőn szedett epret. Az eljárásnak nincsen semmi törvényes alapja, mert az erdőn szedett eper, ha az erdő tulajdonosa nem tiltakozik a szedés ellen, azé, aki szedte

Beszédes számok. A kormány négyszáznegyvenhét új falusi adófőnököt nevezett ki. A kinevezettek között csak hét magyar van. Ugy látszik a magyarokat csak az adókiivetésnél részesítik előnyben.

Nem lesznek az államnál kinevezések és előléptetések. Takarékosági okokból az állami köztisztviselők fizetésével járó kiadásokat a kormány minden vonalon csökkenteni igyekszik. A minisztertanács kimondotta, hogy a miniszterek a minisztertanács jóváhagyása nélkül nem létesíthetnek új állásokat és bizottságokat sem küldhetnek ki. Addig is, amíg a tisztviselői létszámot lecsökkentik, nem lesznek új kinevezések és előléptetések. Sajnos, kissé elkésve jutottak arra a belátásra, hogy haj fog származni a tisztviselői létszám mértéktelen növeléséből.

Elaludt és újból kigyulladt a kiskapusi tűz. Erdély lakossága már megszokta, hogy a Kiskapuson égő földgáz vörösre festi az ég egy részét. Nehány napig nem látszott az érdekes tűzijáték. A nagy esőzések következtében ugyanis a gáz kürtője beomlott és a tűz elaludt. A gáz ezért természetesen változatlan erővel tódult ki a földből. Közben a gáz ismét meggyulladt és most változatlan erővel ég.

Harmonika a női kalapon. A legújabb divatu párisi kalapok koesikerék nagyságúak és akad közöttük olyan is, amelyen mélykas, vagy harmonika van. A divat újdonságairól és furesaságairól pompás képekben és cikkekben számol be a *Párisi Divat*, amely gazdag tartalommal jelent meg. Számtalan eredeti párisi toaletti és kézimunka rajzát közli a népszerű divatlap, amelynek egy száma 60 fillér. Kiadóhivatal: Budapest, VII. Dohány-uca 13

Cirkusz az uszodában. Erőből közlő rendkívül érdekes cikket a *Déliab* új száma, amely 4 oldal-terjedelemben változatos és gazdag tartalommal jelent meg. Remek budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, színházi cikkeket, plétykákat, filmrovatot, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt száz képet és számtalan érdekességet közlő a *Déliab* új száma.

Drága palánták. László József, csikcsicsói gazda titokban dohányt termelt. A csendőrség 400 darab dohánypalántot elkobozta. Lászlót 15 ezer lejpénzbüntetéssel sújtották és a csikszeredai ügyészségre kérésérték.

A Szamosba fulladt egy szolgáló. Fülöp Sándor széki származású szolgáló Koltzsváron szekérrel akart átutazni a Szamoson. A megáradt folyó vize a szekeret elragadta és felfordította. Az árból Fülöp János sem tudott kimenekülni, áldozata lett szolgálójának.

Vesztett kutya Bonyhán. A kisküküllőmegyei Bonyha községben Lőrincz János gazda kutyája megveszett. A kutya Téglás Imre és Téglás Ilona gyermekeket összemarta. A megsebesült gyermekeket kezelésra a Kolozsvári Pasztor-intézetbe szállították.

Tudós kutatók a Hargitán. A Sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum igazgatóságának kezdeményezésére tíz tagú kutató társaság vizsgálja a Hargita hegységet. A kutató-társaságban a romániai magyar tudományos élet legkiválóbbjai foglalnak helyet. A következő tudósok végzik a munkát: Ábrahám Ambrus egyetemi tanár, Doby László, gróf Teleki Jenő a madarak tudósai; dr. Köntzey Jenő rovargyűjtő, Diószeghy János festőművész, László Kálmán növénytudós, dr. Boga Lajos

tanár, dr. Szádeczky Gyula földtani kutató, Török Zoltán, dr. Balogh Ernő ásványtudósok, Vámszer Géza néprajzi szakértő, dr. Lévy Lajos földrajztanár és Bányay János földtani szakértő.

Ünnepség száz halottal. Az Északamerikai Egyesült Államok felszabadulásának évfordulóját nagy ünnepségek keretében ülték meg. Az évforduló alkalmával az utcákon rengeteg ember özönlött. Különböző szerenestételek következtében az ünnepségnek New-York városában száz halottja és több száz sebesültje van.

Veszedelemes vasutépítés. Kelet-Afrikában nagyarányú vasutépítés folyik. Most különösen veszedelemes területen, az ugynevezett „Simba Dahti“ sivatagon folyik a munka. Az építést a mérnökök és munkások általános halálveszedelem közöli végzik. Az oroszlanok ugyanis egy hét leforgása alatt huszonhárom munkást és egy mérnököt haltak fel.

Kiosztották a Matuska fejére kitűzött díjat. Ismeretes, hogy Matuska, a biatorbágyi merénylet Németországban is követett el vasuti merényletet. A merénylet elkövetésekor a nyomravezetőnek 100 ezer márk jutalmat tűztek ki. A díjat most osztották ki és abból jelentős összeget kapott Márkus Márton, biatorbágyi magyar vasutas is. Márkus adott ugyanis legelőször pontos személyleírást Matuskáról.

Tájékoztató a székelykeresztúri Unitárius Téli Gazdasági iskola-ba beiratkozni szándékozó gazdáljainak.

Az iskola célja sajátjukon gazdálkodó kisgazdák nevelése s ezért csak olyan ifjak vehetők fel, akiknek, vagy szüleiknek legalább 1 ha. (2 kat. hold) saját mezőgazdasági ingatlanuk van, román állampolgárok, magyar anyanyelvűek, 14-20 éve-

sek, egészségesek és legalább 1 elemi osztályt végeztek. Az iskolai év október 15-én kezdődik és az elméleti oktatás ápr. 15-ig tart. A nyári félévet (ápr. 15- okt. 15) a tanulók gyakorlati gazdasági munkákkal töltik, mely idő alatt szaktanáraik meglátogatják őket és a jó gazdálkodáshoz szükséges tanácsokkal látják el. Két ilyen év végzése után a tanulók végbizonnyítványt kapnak, mely egy éves katonai szolgálat kedvezményére jogosít. Az iskolába valláskülönbség nélkül felvett tanulók semmiféle tandíjat nem fizetnek. A bentlakásért a 6 hónapi időre körülbelül 660 lej (faáraktól függ) bentlakási és fűtési díj fizetendő. Bentkosztolók szintén hat hónapi időre 2500 lej készpénz, 100 kg. buza, 30 kg. kukorica és kg. zsír élelmiszeri díjat fizetnek. A termények pénzben is megválthatók. Kórházi és rongálási díj évi 45 lej.

Felvételeért minden év szeptember hó 15-ig kell folyamodni az alábbi bizonyítványok esatolása mellett: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. állampolgársági bizonyítvány, 3. iskolai bizonyítvány (iskolai értesítő nem jó), 4. vagyoni bizonyítvány, melyben a község előjárósága igazolja, hogy a tanuló szülei gazdálkodással foglalkoznak és hogy mennyi saját birtokuk van művelési ágak szerint (szántó, rét, legelő stb.), 5. orvosi bizonyítvány arról, hogy a tanuló egészséges és munkaképes, 6. erkölcsi bizonyítvány úgy a tanuló, mint szülőiről (egy okirathoz is foglalható). Beiratkozásakor minden szülő kötelezvényt ír alá arról, hogy fia tanítási költségeit fedezi és a iskola utasításainak magát aláveti. Felvételi kérvények a Székelykeresztúri Unitárius Téli Gazdasági Iskola igazgatóságához Cristur-Székelykeresztur, jud. Odorheiu címzendők.

MŰLÉP

szép vékony lapok tiszt. viaszból készítve 1 kg. 160 leu. Salakmentes viaszt átdolgozok 25% levonással, vagy 35 leu. rófizetéssel. Tiszta viasz veszek, mintát árajánlattal kérek.

TÓTH ISTVÁN méhészele
Cluj-Ke. osztr. Str. Berehoss (n. Berehoss) 24.
Postai csomagolás díjtalan.

IFJUSÁG

BUZASZEM

Milliók bő veritéke
Hullott már a földre le —
Én hiszem, hogy belőle lett
A Sors drága kenyere...
Piroshéju, izes kenyér —
Itt pihen az asztalon...
A legnagyobb földi áldás
Szegényen és gazdagon!

Illatával betölti a
Sárkányhót és palotát —
S úgy érzed, hogy Isten ujjai
Véle mindent odaad..

Ugy érzed, hogy már nagyobb jó
Rajta kívül nem lehet —
S imádságba foglalod a
„Mindennapi kenyeret!”

Szent a Neve, aki adta,
Ne vonja meg sohasem —
Legyen részed örökélet
Ó, te áldott buzaszem!

VARGA JENŐ.

Ferke, a küldönc.

Rákóczi hadai, a kuruc vitézek, fáradtan
dőlték pihenőre az alkony beálltával. Lent
voltak az Alföld szélén, hol csak a nagy sik-
ság terült el. Sehol egy falu, sehol egy hajlék
nem látszott. A lankás részeket hináros víz
töltötte meg, széleit pedig kákás, sáros terü-
letek szegték be. Helyenkint szinte erdősze-
rűen süritette be a nád a vizes réteket. Jó bu-
vóhelye volt ez a labancok által üldözött ma-
gyaroknak. Ide huzódtak el az ostromolt vá-
rosokból, falvakból a menekülők. A híres ku-
resereg, amikor vonultában ilyen nádas-
tálat mindig átkulatta.

Most is kiadta a kuruc-hadnagy, hogy a
közéjükben elterülő nádas-
tálat, hogy nem rejteződik-e benne kém. A járőrök
a nádasba érve, leszálltak lovaikról és fegy-
vereiket előre tartva, átkulatták a nádas-
tálat. Ugyanúgy a nád, amint bujkáltak benne. Néha

rianva röppent fel közü-
le egy megriadt szár-
nyas. De hiába kutatták,
üres kézzel tértek
vissza. Csak Csákány Ven-
del nem tért még
vissza, aki híres nádkuta-
tó volt. Éles hallása
és jó szeme a legtitkosabb
rejteket is felfe-
dezte.

Az egyik öreg kuruc,
a jó öreg Csige bá
meg is jegyezte, amint
ott a nádas mellett
Vendelre várakoztak:

— Ugy látszik, Csákány
valamit szima-
tol azért késik.

És Csige bának igaza
volt. Csákány Ven-
del nemsokára egy apró
magyart vezetett elő
kézenfogva. Felvillant
az örök szeme

— Mi az, Vendel?

Vendel hamiskásan
sunnyitott.

— Réti róka!...

Az elővezetett fiu bá-
tor tekintetű, zömök
parasztgyerek volt. Cse-
ppet sem remegett,
hogy elfogták, inkább
büszkén emelte fel a
fejét. Csige bá félszem-
mel hunyorgatva mérte
végig a gyereket.

— Keménykötésű fickó!
... A szemei pe-
dig mint a sasé, olyanok,
— állapította meg
magában.

Fennszóval pedig ezt
kérdezte meg tőle:

— Ki fia vagy?

A gyerek katonás szó-
val vágott rá a kér-
désre:

— Mig az apám élt,
azé voltam.

— Hát most?

— Most Rákóczi uram
fia vagyok!

— No?!... Tán ismered
a fejedelmet?

— Ismerem, hallásból!
...

Összenéztek a járőrök.
Csige bá ráför-
medt.

— Beszélj értelmesen!
... Hova lett az
apád?

— Levágták a labancok!

— A fejedelem katonája
volt?

— Nem!...

— Hát?

— Jobhágy volt. Falunkra
rátörték a la-
bancok. A falu népe véde-
kezett. Így esett el
apám.

— Te meg elszöktél?

— Nem!... Küldönc
vagyok!... A kuruc
sereget keresem.

— Mit akarsz?

— Segítséget kérni. Még nem késő. Rajtuk lehet csapni.

Öreg Csige összenézett bajtársaival, aztán felelt.

— Jól van, elviszünk a hadnagy úrhoz! Induljunk!

Lórakaptak. Ferkét, mert így hívták a kis magyart, Csige bá vette maga elé a lóra. Gyors vágatásban értek a táborhoz. Azonnal jelentkeztek.

— Hadnagy úr, egy fiut hoztunk. Csákány Vendel kótorászta elő a nádasból. Valami küldetése van neki.

A hadnagy ur maga elé rendelte.

— Hogy hívnak fiam? — kérdezte a hadnagy.

— Ferke a nevem!..

— Mit kerestél a nádasban?

— A vitéz kurucsereget vártam.

— Tudtad, hogy jövünk?

— Csak sejtettem.

— Honnan?

— A labancok megszállták a falunkat és így tudtam, hogy nemsokára nyomukba ér a vitéz sereg.

— Jól gondoltad, mert a labancokat keressük. Messze vannak?

— Bizony, aki a járást nem ismeri, az gyalogolhat vagy egy napi utat.

— Te talán bujó utat ismersz?

— Igen! Ott sötétlik az erdő — mutatott Ferke kelet felé. — Odáig húzódik ez a nádas zombékos ér. De ha nyugatra haladunk,

nemsokára egy hátat érünk, ami átvágja a vizet. Azon átjutva megkerülhetjük az erdőt és a falu mögé jutunk. Ezt az utat a labanc nem ismeri. Csak keletről várja a támadást, mert arról vezet a faluhoz járható ut.

A hadnagy végig mérte tekintetével Ferkét. Sokáig nézte villogó szemeit. Ferke állta a kutató helyeslően bólintott.

— Ez a gyerek nem kém, hozzánk jött! — állapította meg magában.

Azután intett a hadnagy Csigének.

— Várjanak kendtek!..

És elment. A sereg vezérét kereste fel s hogy mit beszélt vele, senki sem tudta, de visszajött és kiadta a parancsot.

— Csige kendtek előre mennek az őrzéssel! Ez a gyerek vezet!.. Ha veszélyt sejt kend, a gyereket guzsba köti és a sereghoz futárt küld kend!

Elindultak Csigéék s még nem is jártak messze, amikor indulásra szólt a tábori kürt. Öreg Csige felfülett.

— Mozdul a csapat is jön utánunk! — jegyezte meg az öreg Csige.

Ferkó arca felragyogott.

— Jön a sereg?.. No, akkor, jól van!..

És poroszkáltak tovább. Elértek a hátához, hol a nádas között könnyen át lehetett jutni. A sereg mindenütt követte őket. S mire megvirradt, a falu alá értek. A labanc hadsereg kelepcébe került s mire észrevették a veszélyt már be voltak kerítve. A harc rövid volt és felszabadult a falu. Menekült volna a labanc ha tudott volna. Mind egy szál foglyul estek.

Ferke megkapta a jutalmát, beléphetett a kuruc seregbe. Lovat kapott s azután ott harcolt a vitéz kurucokkal. Később híres és ügyes altiszt lett belőle, kit sokszor megdícsérték, sőt a fejedelemnek is bemutatották.

Kutassy Ödön.

Magyar lányok ösanyák nyomdokán!

A régmúlt időkben, a magyar nő nagyon sokat dolgozott. Ami ma gyárban készül, amit boltban árulnak, annak legnagyobb része ott-hon készült, asszonyi munkával.

Volt idő, hogy még a gabonát is a nők örölték, nehéz köből való kézi malmot forgat-

tak. Fontak, szóttek, himeztek, eszükbe sem jutott, hogy boltban vegyék a vásznat, selymet vagy szövetet, eszükbe sem jutott, hogy pékhez vigyék sütni a kenyeret. Maguk mártották a gyertyát, főzték a szappant, rózsavizet pároltak, füveket szárítottak, gyógyszereket készítettek.

Legtöbbet azon fáradoztak a nők, hogy családjuk számára élelmiszert gyűjtsenek és rakjanak el a keserves téli és tavaszi hónapokra, mikor a mostoha természet nem látja el az embert. Káposztát savanyítottak, gombát, fűszereket szárítottak, mézet, sajtot gyűjtöttek sok zöldséget, gyümölcsöt aszaltak, szárítottak. Takarékoskodtak, örködték a kamra felett, mert jól tudták, hogy minden falat étel egy darabka magyar élet.

Nem szégyelték a gazdasszonykodást a legelőkelőbb családok lányai, asszonyai sem. Sőt minél előkelőbb, gazdagabb volt egy-egy asszony, annál büszkébb volt a gazdasszonyosságára. Annál jobban törte a fejét, hogyan lehetne családja vagyonát szaporítani, a meglevőt nemcsak megőrizni, de megsokszorozni.

Hatalmas birtokok urainak feleségei, grófnék, bárókisasszonyok nem resteltek kora hajnalban felkelni, összevásárolni egész vidékekről a tojást, a viaszt és a mézet szekérre rakni és elküldeni oda, ahol jól megfizették. Décsig is elküldték a tojást, Lengyelorszáig a hagymát, gyümölcsöt, bort.

Nem is voltak a régi magyar asszonyok olyan pénzsükében, mint manapság. Nem gyötörték pénzért a férjüket, amire szükségük volt azt megszerezték ügyes gazdasszonykodással. Szívesen látta ezt a gazda és segített a feleségének, mikor kellett nem sajnálta tőle a baromfietetésre szolgáló ocsus búzát, megfonta neki a méhkast, megfaragta a szerkezékeit. Hagyta, hogy a méhes, a baromfiudvar, gyümölcsös kert, sokszor a juhok és tehenek jövedelme is az asszony pénze legyen. — Örült, hogy felesége is gyarapítja a vagyont, mely majdan elősegíti gyermekeik boldogulását.

Mikor Rákóczi kora után elgyengült a nemzet és idegen szokásokat vett fel, akkor hanyodott be a nagy magyar gazdasszonyoknak. A régi előrelátó, gondoskodó nagy asszonyok helyébe pazarló, üresfejű dámák léptek, akik szétszórták a nagy magyar va-

gyonokat. A polgárság követte az előkelőket — a cifrázkodásnak nagyobb lett a becsülete mint a gazdasszonykodásnak.

Manapság nem lehet úgy dolgozni, ugyan úgy gazdálkodni mint régen. Kinek jutna ma eszébe kézimalmot forgatni, mikor a malom jobban megőrli a gabonát? Gyógyszert senki főzünk magunk — a patikus jobban ért hozzá. De gondolkozzék a magyar lány és magyar asszony, hogy miféle hasznos munkával segíthetne családjának nehezen küzdő férfiain. Mindig azt kellene nézni, mire van másoknak erősen szükségük, — azt kell nekik szállítani tisztességes haszonnal.

Ha régi gazdasszonyok sikerének titkát megtanulják a mai leányok, akkor ismét építői lesznek családjuk vagyonának. Akkor megérdemlik, hogy amint valaha régen a világ legtiszteltebb legbecsültebb asszonya volt a magyar feleség, a „fele segítség“ ugy a jövőben is az legyen.

Női gazdasági és háztartási tanfolyam Székelykeresztúron. A Székelykeresztúri Unitárius Téli Gazdasági Iskola 1934. évi aug. 5-től szept. 1-ig terjedő időben női háztartási és gazdasági tanfolyamot rendez Székelykeresztúron. A tanfolyam célja azon ismeretek elsajátítása, melyek a család jövedelmét fokozni tudják. A tanfolyam rendes hallgatóiul felvételnek magyarul folyókonnyan írni és olvasni tudó, 16 évet betöltött nők. A rendes hallgatók létszáma 40, de már 15 jelentkező esetén is megtartjuk a tanfolyamot. Rendes hallgatók a tanfolyam végeztével vizsgát tesznek és látogatási bizonyítványt kapnak. Bentlakók, vagy kintlakók, de bentkosztoló tanulók a tanfolyam idejére 600 lej ellátási díjat fizetnek és kötelesek ágyneműt és fehérneműt magokkal hozni és annak mosatásáról gondoskodni. Szalmaszákokba szalmát az iskola ad. Kintlakók és kintkosztoló tanulók a tanfolyam tartamára 100 lejt fizetnek beiratási és más költségek fedezésére cimen.

A tantárgyak a következők: háztartástan, egészségtan, baromfitenyésztés, sertésenyésztés és hizlalás, gyümölcstermelés, gyümölcs- és zöldségkonzerválás, tejfeldolgozás, méhészet. A gyakorlati oktatás céljaira rendelkezésre állanak a gazdasági iskola gazdasága, valamint a közeli községek tejfeldolgozó üzemei. Az önként jelentkező hallgatókkal 2-3 tanulmányi kirándulást rendezünk, melyek költségét a résztvevők fizetik. Beiratkozni szándékozók közöljék ezt július hó 29-ig a gazdasági iskola igazgatóságával Cris-tur-Székelykeresztúr, jud. Odenheim.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Legyen gondunk mindenre!

A gazda munkáinak szakaszokra való osztása elkerülhetetlen. A gazda munkája függ attól, hogy milyen évszak van, milyen az időjárás, milyen állatokat tart, milyen növényeket termel és még sok egyéb látszólag jelentéktelen mellékkörülménytől. A gazda, mikor szivvel-lélekkel nekifekszik egy-egy munkának, megfelelkeznie arról, hogy az égető főmunkák mellett olyan munkákat is el kell végeznie, amelyek hozzátartoznak a jövő év termelési munkáihoz. Ezeknek a munkáknak a helyes elvégzése és a fő munkába való beosztása lényeges hatással van a jövő jövedelmére.

Az alábbiakban néhány ilyen munka elvégzésére hívjuk fel olvasóink figyelmét. Ezeket a munkákat el kell végezni azért, amiért most folyik javában az aratás, hordás és a eséplés. Ugy kell intéznie a munkák beosztását, hogy semmi se szenvedjen kárt.

Ahol még nyomásos rendszer szerint gazdálkodnak, különös gondot kell fordítani az ugar helyes művelésére. Takarmány, a száraz tavasz miatt kevés termett. Az ugar egy részén lehet tehát esalamádét, esetleg mohart vagy kölest termelni. Ha azonban fekete ugarnak hagyjuk ugar földünket, ne feledkezzünk meg a keverő szántásról, mert ennek feltétlenül meg kell történnie a vetőszántás előtt. Most, hogy az időjárás esőre fordult, nem szükséges az ugar gyors elboronálása, hogy a nap sugarai és a levegő kifejthessék érlelő hatásukat.

A tarlóhántásról már megemlékeztünk. Így ezzel a kérdéssel mai cikkünkben nem foglalkozunk, de ismételtten hangsúlyozzuk, hogy a tarlók sekélyen való alászántását mindenki végezze el. Az elmondottakon kívül, a viszonyok szerint, még sokféle mezei munka adódhatik, ezeket is el kell végezni.

Különös gondot kell fordítani továbbá a kerti munkákra. A kert ilyenkor rendesen magára van hagyatva, legfeljebb a gyermekek járják gyümölcsért. Pedig ilyenkor is halaszthatatlan munkák elvégzése vár a gazdára. Szét kell néznie a gyümölcsfák között

és ahol a bőven megrakott ágak roskadoznak a zsendülő gyümölcsök sulya alatt, az ágakat alá kell támasztani. A megterhelt gyümölcsfák ágai könnyen lehasadnak, sőt az egész gyümölcsfa ketté repedhet, ha nem sietünk segítségére. Az alátámasztást karókkal, lécekkel, deszkákkal végezhetjük el, kisebb fáknál alkalmazhatjuk az ágak összekötözését.

Az ért gyümölcsöt lehetőleg reggel kell szedni. Ne legyen azonban a gyümölcs haramatos. A hő napon szedett gyümölcsöt sietve hideg helyen kell elraktározni. Minél hidegben tartjuk a gyümölcsöt, annál tovább áll frissen. Át kell vizsgálni a gyümölcsfák koronáját, hogy nincsenek-e a koronák tulságosan elsűrűsödve? Az elsűrűsödött koronákat most is ritkíthatjuk, mert a gyümölcs jobban fejlődik és hamarabb érik. A gyümölcsfák nagyon meghálálják ilyenkor a hígított trágyalével való öntözést. A veresszőlő és egres bokrok terméseit már mindenütt leszüreteltük. A bokrok alját fel kell kapálni, a vesszőket ki kell ritkítani. A tulságosan buja oldalhajtásokat vissza kell esipni. A málna bokroknál minden tövön csak öt-hat darab vesszőt szabad hagyni, a többit ki kell vágni.

A permetezéseket nem szabad elhagyni, sőt előírás szerint kell alkalmazni, mert még a legszebb gyümölcs is tönkre mehet az érésig hátralevő idő alatt.

A zöldséges kertben a kitermett ágyásokat érett portrágyával megtrágyázva trágyalével kell megöntözni. Felásás és eldolgozás után újból be kell vetni az ágyakat, hogy ne álljon semmi se kihasználatlanul a kertben. Lehet még vetni borsót, paszulyt, ugorkát, salátát, retket. Lehet még palántálni, karalábét, virágkelt és cellert.

A paradicsom fattyu hajtásait el kell távolítani, mert a paradicsom növény, csak akkor hoz bő és szép termést, ha a fattyazást helyesen végeztük el. Ezt a munkát a sárgadinnyo földön is lelkiismeretesen el kell végezni.

A nagy munka idején a legtöbb gazda

sem törődik a háza környékén levő renddel. Ilyenkor gyom veri fel az udvart, pusztulnak a virágok a virágoskertben és gondozatlanok a kert utjai. Pedig bizonyára akad egy-két óra arra is, hogy a ház környékét rendbehozzuk. A kertekbe jól felhasználhatjuk a gyer-

mekek munkáját, akiket ezzel hozzászoktathatunk a növények szeretetéhez s a végén játszva, hogy észre sem veszik, fognak dolgozni a virágos és haszon kertekben.

Ismételten hangsúlyozzuk tehát: *Legyen gondunk mindenre!*

Milyen növényeket szeretnek a háziállatok? A poroszországi kísérleti intézetben érdekes kísérleteket végeztek arra vonatkozólag, hogy a különböző háziállatok legelés közben milyen növényeket részesítenek előnyben? Kiderült, hogy a sertés főképpen a lóhere és lucerna feléket szereti. A tehének a finomabb száru és levelű füveket keresik. A kecskék a dudvákat, a lovak pedig a durvább füveket részesítik előnyben. A juh a here-féléket és az apróbb szálú füveket kedveli. *A lóherefélék közül csaknem minden állatnak kedvele a fehér virágu réli here.* Erről a fontos kérdéstről, amit mi röviden megírtunk, jövő évi naptárunkban fogunk érdekes képekkel díszített cikket közzélni.

Nem szabad permefezésre állított bordói levelet használni! A bordói levelet nem mindig lehet elkészítése alkalmával felhasználni. *Az állított bordói lé pedig veszít hatékonyságából.* Bizonyos anyagoknak a hozzáadásával azonban a használhatóság rövid idejét lényegesen ki lehet tolni. Így például cukor hozzáadásával (50—100 gramm 100 liter bordói lére) lényegesen lehet emelni tartósságát. Hymódon körülbelül 6—8 nap múlva még használható a bordói lé. *Ugyanígy, ha a bordói léhez egy liter tejet adunk hozzá hektóliterként, az elkészített lé szintén hosszabb ideig használható marad.* A bordói lé állandósága kívül összefügg még az oldatban levő felesleges mésztartalommal is. Mentől több me-

szel adunk a bordói léhez, tehát mentől inkább lúgosítjuk, annál kevésbé állandó s ilyen esetekben a fentebb írt mennyiségnél több tejet, illetve cukrot kell hozzáadni, ha állandóságát növelni akarjuk.

Németországban mutatkozik a haladás! Néhány évvel ezelőtt fogtak hozzá Németországban ahhoz, hogy a mezőgazdasági terményeket minőségi alapon hozzák forgalomba. Mi is irtunk erről és cikkben hívtuk fel olvasóink figyelmét arra, hogy például a tojáskereskedelemben az ugynevezett standardizálás vagyis a nemzetközi piacok kívánalmának megfelelő tojás nélkül, nem érhetünk el eredményeket. Újabb intőjelel figyelmeztet arra, hogy haladnunk kell Németországban néhány év alatt odajutottak, hogy csak olyan tojást szabad kereskedelmileg forgalomba hozni, amelyik le van bélyegezve. Természetesen a tojás ellenőrző hatóságok csak a *standard-tojást* bélyegzik le. Vigyáznunk kell tehát: ne maradjunk el nyugati szomszédaink mellett, mert a mostani rendszer mellett nem fogjuk tudni a tojást értékesíteni.

A zöldborsót óvatosan kell szedni! Ha a zöldborsót nem szedjük óvatosan, a borsótoveket az első szedés után hamarosan megsárgulnak és fejlődésükben visszaesnek. Ezt a jelenséget különösen a borsó nagyban való termesztésénél láthatjuk, amikor a szedést gyermekek és gyakorlatlan munkások végzik. De előfordul ez házikertekben is, ha a szedő nem eléggé járatos a sze-

désben. Ha a borsóhüvelyt a szedő leszakítja, akkor a borsó szára, illetve gyökere meghuzódik, megszakad és annak következtében a szár sárgulni kezd. *Hogy ez ne következzen be, a szedésnek úgy kell történnie, hogy a szedő a hüvelyt, a szár meghuzása nélkül körmével csipje le vagy pedig egyik kezével megfogja a borsó szárát s arról úgy szakítja le a hüvelyt, hogy azt meg ne huzza.* Ha a borsószedéskor az itt közöltekre nem figyelünk, borsóvetésünk hamarosan megvénuül, elszárad és emiatt sok kárunk lehet

Csehszlovákiában gabona monopóliumot vezetnek be. Csehszlovákiában szigorú korlátozásokat vezettek be a gabonakereskedelem terén. Törvényileg kimondták, hogy az ország területén gabonavásárlást csak egy állami ellenőrzés alatt álló magánvállalat végezhet. A törvény tulajdonképpen egy általános gazdasági terv kezdetét jelenti, amelynek keretében a kormány össze akarja hangolni az ipari és gazdasági termékek között levő árkülönbségeket.

Piaci árak Udvarhelyen.

Buza 70—75, rozs 55—60, árpa 35—38, kukorica 45—48 lej 20 literes vékánként.

Piaci árak Temesváron

Buza 430—435, zab 300—320 kukorica 260 lej mázsánként.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

A kézfogás.

A kézfogás a legelterjedtebb emberi szokás. Magyarázatát nem igen szokták adni s nem is igen keresik, de mégsem árt egyszer elgondolkozni jelentősége felett. Mi értelme van a kézfogásnak?

A kézfogás elsősorban a barátság elismerése. A kézfogás szokása valószínűleg abból az időből származik, amikor még minden ember fegyvert hordott magánál és a kézfogás annak volt a jele, hogy jószándékkal közeledik egyik ember a másikhoz és ezt fejezte ki az előrenyújtott kéz. A kézfogás tehát annak volt a bizonyossága mással szemben. Ezért mondhatjuk azt, hogy a kézfogás szép és dicséretre méltó szokása elsősorban a barátság elismerését jelenti. Szépen fejezi ki e gondolatot a Szentírásnak az az igéje, amely a Királyok II-ik könyve 10-ik részének 15-ik versében van megírva: „És mikor elment onáét, Jonadábbal, a Recháb fiával találkozott, aki elébe jött és köszöntvén őt, monda néki: Vajjon olyan igaz-e a te szived, mint az én szivem a te szivedhez? És felele Jonadáb: Olyan. Ha így van, nyujtsd kezéd és ő kezét nyujta és felülteté őt maga mellé a székére.“ Olyan igaz az én szivem, mint a te szived. A kölcsönös jóindulatnak, bizalomnak ilyen gyönyörű jelképe a kézfogás, ez a nemes és szép emberi szokás. Milyen jó lenne, ha minden kézfogás valóban ennek a nemes emberi bizalomnak és megbecsülésnek lenne a jelképe!

A kézfogás a rokonszenvenek, az együttérzésnek sokszor minden beszédnél többet mondó kifejezése. Hányszor megtörténik az életben, hogy együttérzésünket, részvétünket nem tudjuk szavakba foglalni. Érezzük azt, amit Jób barátai éreztek, érezzük, hogy „nyomorult vigasztalók“ vagyunk és ilyenkor egy remegő kézzel szorítással mondja el szivünk azt, amit szavakkal elmondani nem vagyunk képesek. Ézsaiás próféta egyszer egy különös kifejezést használ, ezt írja: „Mert így szólott hozzám az Ur, rajtam lévén erős keze.“ A prófétának e különös mendata azt sejteti velünk,

hogy a próféta e mondat által azt kívánja kifejezni, hogy a kéznek is van megérthető, szivbekapó, bátorító és vigasztaló beszéde. Sokszor csak kézfogásunkkal tudjuk igazán elmondani embertársunknak: „Veled vagyok barátom, a te terhed, a te bánatod, az én bánatom és az én bánatom! Vedd tudomásul azonban, hogy az én lelkem segíteni kíván rajtad.“

Van azért felejthetetlen kézfogás, olyan kézzel szorítás, amelynek az emléke kitörülhetetlenül ott marad a lelkünkben. A bucsuzó gyermek, amikor életének nagy pillanatában kezét fogott az édesapjával s az édesapja meg szorította kezét s megcsókolta, ezt a kézzel szorítást, annak a melegét és áldását sohasem tudjuk elfelejteni.

A kézfogás a kibékülésnek, az újra helyreállított egyetértésnek is a legszebb jelképe. Régi barátokat egy időre elválaszthat egymástól féltékenység, rosszakarat, rágalmazás, gonosz indulat, emberi fondorkodás, de aztán egyszer eloszlik a homály, megismerik tévedésüket, sokat nem magyarázkodnak, hanem egyszerre kezét nyujtanak egymásnak. A szavak, a magyarázkodások könnyen elzárják az utat, amely egymás szívéhez vezet, de a kézfogás elhárít minden akadályt.

A kézfogás az egyesülésnek, a közös célra összefogó, egységes akaratelhatározásnak is a jelképe. Erre figyelmeztet a mi nagy költőnk Petőfi is, amikor e komoly intelemmel fordult nemzetéhez: „Fogjunk kezét, hogy rettegni ne kelljen az eljövendő óriásokat.“ Ha valaki mikor, akkor a mai időkben szükség van arra, hogy ilyen értelemben is ismerjük és megismerjük a kézfogásnak nagyszerű jelentőségét, köteleztetését és figyelmeztetését.

Még szólhatnánk a kézfogás szép jelentésének más tanulságairól is, de csak arra utalunk, hogy a kézfogásban bántalmat, kicsibevevést is lehet elrejtetni, ez mindig bekövetkezik akkor, ha hiányzik a kézfogásból a szeretet. Csak abban a kézfogásban van erő és áldás, amelyben a kezünk élete nyer valóságos kifejezést.

Mulatszó

IDE VÁGYOM . . .

Ide vágyom én erre a tájra . . .

Mert itt rengett az én bölcsöm fája.

Itt mondtam el első imádságom

Itt hanyatlott el az ifjúságom.

Itt ragyog a vén napsúgár szebben,

Vadvirágos nyíló kikeletben.

Itt csókolt meg rózsával az élet;

Itt temettem legszebb reménységet.

Ide int az esti fény pihenni,

Minden multat örökre feledni.

Minden csókot, hosszú szabadságot,

Elsiratni, mint hervadt virágot.

Itt pihen meg az én szívem tája.

Itt hervadjon életemnek fája!

Te adj fedőt, majd takarót rája:

Körösvölgynek hervadó határal

(Kisszántó.)

Bertalan Károly.

A kis csizmak.

Keskeny, szürke felhő foszlányok usznak környék fölött. Nagy égiháboru lehetett az esővel, viharral, villámlással vegyes. Látszik is a nyoma mindenfelé, a fák galyai vannak tördelve, faleveleken, fűszálakon szemek csillognak, a templomsoron a nagy erődben zuhog a víz. Vőneki János uram kertjében egész tócsák állanak, a Zákó Mihók kertjében pedig — éppen az imént beszélte Mihók Magda, — a madárfészkét is elmosta a fárul a zuhogó zápor.

Köd gömörödik a sár fölött, átlátszó és keskeny, mint a muszelin-ruha, a falusi kémények füstje fölfelé száll, megannyi jele, hogy nem lesz eső, bár az ég morcosos, borús, akár a Bizi apó arca, ki meghajolva, inzó léptekkel megy a hosszú utcán Szücs Istvánhoz, a kömivessel.

Hogy összecsett az öreg! Nem is csoda, mert a lánytól éri a veszedelem. A lány meghal, a fűzfák fölfújódnak, csüre, asztagja megég, lohasztják a szegény legények

Hanem érzi is a sulyát az Isten „másik“ kezének, ha nem tudta megbecsülni a jobbikat. Bezzeg kellemzetné most már magát ő szent felsége előtt, mióta a legényfia is a házallal vijódik, megfogadta, csak arra való lesz a vagyona, hogy jót tegyen vele.

De bizony hidegen fogadják az egek. Valóságos csoda történt. Mikor a Mária-képet hozták, amit a templomnak vett, — leszakadt a szekér alatt a Bágy hidja, ló odaveszett, kocsis, kép, dirib-darabra zuzódott.

Az emberek az udvarukról és a kerítéseik mögül nézik, amint végig megy a hosszú krispinben, apró kopasz fejét a vállapockái közé huzva.

— Csiba te, ne te, — veszi föl a szót Böngér Panna, — legalább már ti ne bántátok, Eleget veri az Isten. Ugyan tegyen lelkem egy-két hasábot az üst alá, mig megkavarom,

Nedves ez a tüzelő, — veszi át a szót özvegy Csupor Mátyásné. — Az én időmben még a fa is jobban égett, Panna. Hanem ez a Bizi dolga! Tudod-e, mi történt megint az éjjel!

— Talán a kökereszttel a temetőben?

— Beleütött a mennykő, lelkem. Összetörte. Pedig csak tegnap állították fel nagy költséggel.

— Oh, oh! — hüledezék Böngér Panna. Akkor bizonyosan oda mennek. Eredj csak kis Andris, nézz utánuk fiam, hová fordulnak el a savanyu-kuttól!

A „falu gyermeke“ (ugy hitták a szelid képű, anyátlan-apatlan fiut) ott guggolt az udvar közepén a lekvárfőző katlan mellett, ami igen irigylendő állapot volt reá nézve, mert nemcsak a lábait melengethette a tűznél (csipős az idő egy kicsit), hanem a jószívű Böngér Panna a kóstolást is engedte.

Hogy most már ott kell hagyni a vén Bizi miatt ezt a nagy boldogságot!

Kellettlenül kullogott utánuk. Csakugyan a temetőbe mentek.

Az asszonyok igazat mondták, a gyönyörű piros kökereszt ott hevert két darabban a sárguló pázsiton. Nini, hová lettek az aranyos betük: „Isten dicséretére emeltette Bizi József“? Éppen a betüknél, derékon törtéketté nyilával az Isten, mintha mondaná: „Nem kell a dicséreted, Bizi József, a Mária-kép sem kellett, ez sem kell.“

Az öreg ember elkapta a fejét a földről, hol adománya széttörve hevert és nem mert

ölnézni az égre sem, ahol olyan nagyon hangusznak rá. Révedező szeme a gyermeknek akadt meg, mintha annak boglyas feje lenne közbül égnék-földnek.

Andris a körifának dült s az ittás kövér temetői földbe besüppedt lábait fölváltva amelgetve, bámész kíváncsisággal nézte Biziöket.

— Menjünk innen, — mondá Istók.

— Hát a keresztel mi történjék? — kérde Bizi fojtott hangon. — Összeragasztod?

— Nem én! — viszonzá Istók tompán. — Amit az Isten ujja összetört, azt nem szabad az ember ujjainak összeilleszteni. Bizony, ki gyelmedet meglátogatja az Isten...

Az öreg ember fogai összevacogtak.

— Hiszen, ha csak látogatna! — kiáltott föl keservesen, — ő már nálam lakik, Istók, állandóan nálam lakik.

— Tünni kell, Bizi uram!

— Pedig hidd el Istók, nem vagyok rossz ember.

— Fösvény volt kelmed, szívtelen, gögös. A világ elejének képzelte magát. Aztán valljuk meg az igazat, uzsorával szerezte kincseit.

— Nem becsülöm őket már semmire, — börgő. — Fázom, reszketek. Valami rossz előérzetem van. Mintba marokkal fogná össze valaki a szívemet. Meglásd, ismét szerencsétlenség vár reám... Oh, te kifogyhatatlan Isten, mivel engeszteljelek meg?

Elhagyták a temetőt.

— Hej ni! — kiáltott föl Istók. — Hát ez a poronty mindig a sarkunkban van! Milyen vörösek a lábszárai a hidegtől! Takarodsz innen mindjárt, te kölyök!

— Ne kergesd azt a gyereket, Istók. Olyan jól esik, hogy itt látom mellettünk. Gyere idebb, kis fiam!

Az öreg arra gondolt, hogy abból a borús égből egyszerre lepattanhat még egy vilám, de csak akkor, ha már az a gyerek itt nem lesz.

— No, gyere hát közelebb!

— De csak hadd menjen haza, — véli Istók — megveszi a lábát az Isten hidege!

— Miért nem huztál eszimat fia? — kérdi Bizi uram szeliden.

— Nincsen eszímám, — mondá a gyerek szomoruan.

— Hát miért nem varrat apád!

— Nincs apám! — felelte közönyösen.

Ez a közönyös szó fogta meg Bizi apót. Hogy nevededik ez föl, ha még a szerető sem ösmeri? ...

Szóttalanul megfogta a kis Andris kezét, vitte magával végig a nagy utcán, le egészen a templom mellé.

Ott aztán benyitottak egy házba, amelynek kapujára két sarkantyus eszima volt kifestve aranyos rojtokkal s a következő felirattal: „Filtsik István, eszimedia-mester”

— Mérjen ennek a gyerekeknek egy eszimat, Filtsik uram, az én kontómra! — mondá Bizi apó.

Filtsik megnézte a gyereket s így szólt:

— Éppen van egy ilyen kis eszima kész szen. Fölteszem a bundámat egy ócska lábellen, hogy jó lesz.

A kis eszimat előhozták, csakugyan kész volt: mintha a lábára öntötték volna.

A gyerek örült neki, ragyogó mosoly volt ki arcára s vigan kopogott az öreg után a kapuvarba.

Ott künn ezalatt eloszlottak a felhők. Mivel Bizi apó kilépett az udvarra, a napfény előntötte szomorú arcát, az égbolt nyájas mosolygott. A füvek nevettek rá az uton, s még a meggyült esővizek is.

Mintha új levegőt szivott volna be, könnyebben érezte magát.

— Add ide a kezedet, fiam! Olyan jó meleg kezed van. Eljössz-e hozzám?

A gyermek a eszimat nézte gyönyörködve s így szólt:

— A lekvárfőzéshez szeretnék menni!

— Nem, te velem jössz. Ime, itthon gyünk már, itt lakunk ebben a eserepes házban.

A kapuajtóban a kocsis várta azzal a hírral, hogy az ellopott lovak megkerültek. A fia már tul van a veszélyen.

Bizi apó hátalteljesen nézett föl az égből. Milyen messze van és mégis milyen közel ...

Egy pár kis eszimával meg lehet járni egy óra alatt...

Mikszáth Kálmán

Vigyázat — mérges!

A mérgezésnek sokféle esete van. A mindennapi életben legfontosabbak az élelmiszerek által okozott mérgezések. Mivel ilyen mérgezés saját hibánkon kívül is érhet mindannyunkat, csak hasznunkra lehet az ilyen körülményben való tájékozottság. A mérgek lehetnek növényi, állati és ásványi eredetűek.

Veszedelemes edények.

Az élelmiszermérgezésekben mindenfajta szerepet lehet, s közöttük elég gyakori a rézmérgezés. A réz olyan módon okozhat élelmiszermérgezést, hogy a hiányosan vagy egyáltalán nem ecetezett rézedények faláról kerül az ecetes, zsíros vagy nagyon sós ételekbe. Ha savanyu ételt, savanyu gyümölcsöt, zsíros vagy nagyon sós ételt rézedényben főznek vagy abban állni hagyják, ugynevezett rézoxid kerül az élelmiszerbe s ennek mérgező hatása, főleg ha a gyomor üres volt, nagyon gyorsan hat, ha telt volt a gyomor, csak 15–30 perc múlva jelentkezik a mérgezés. A rézmérgezés émelygést, szédülést s hányást okoz. A hányás ismétlődni szokott, rendszerint könnyű lefolyású. Legfontosabb a gyomor és belek kiürítése. Hashajtónak jó a keserűvíz vagy keserűsítő, tojásfehérje, de ricinusolaj, ecet kerülendők. Legalaposabban segít a gyomor- és bélmosás. Ha föltehető, hogy a beteg a fölvetett réztől már megszabadult, a hányási inger csillapítására jót tesz a citromlé vagy jéglabdac.

Néha az okozza a rézmérgezést, hogy a háziasszony a télire eltett ecetes ugorpaprika üvegébe rézpénzt is tesz — a paprika zöld szín kedvéért. Zöldbab és zöldborsó konzerv készítésénél is gyakran használnak rézoldatot, hogy szép legyen a színük. Ezen konzervek is alkalmasak a mérgezés okozására.

A krumpli, paradicsom ártalmas is lehet!

A korai krumpli is okozhat mérgezést. A késői korai gumóiban, valamint a krumpli száraiban és bogycsókban, továbbá az éretlen paradicsom zöld héjában szolanin nevű mérgező anyag van. A megfertőzött s meg nem hámozott új

krumpli már többször okozott mérgezést. A krumpli kiesirázott gumójának is mérgező a hatása, ezért a krumpli tisztításnál a csírákat mindig ki kell vágni! Meleg időben készített és másnapig állni hagyott krumpli saláta is okozott már mérgezést, mert ilyenkor olyan bacillusok lépnek föl, amelyeknek hatása alatt a krumplinak egyébként ártalmatlan szolanintartalma megnövekszik. Háziállatok gyakran megbetegedtek olyan víztől, amelyben krumplit főztek. Éretlen paradicsommal készült étel is idézhet elő mérgezést, de az ecetben elrakott zöld paradicsomnak nincs mérgező hatása.

A szolanin-mérgezés gyomorfájással, szédüléssel, hányással, hasmenéssel jár s a beteg szembogara erősen kitágul. Az első segítség, hánytatásból és hashajtásból áll. Legjobb hashajtó ebben az esetben a ricinusolaj s jót tesz a betegnek a tea vagy feketekávé.

Keveset a barack és szilva magjából.

A kéksav, a legerősebb hatású mérgek egyike. Az őszibarack, sárgabarack, meggy, cseresznye, szilva magjában van kéksav mérgező anyag. Legtöbb a keserűmandulában van. Gyerekeknél, akik sok barackmagot ettek s felnőtteknél is keserűmandula evése után már többször előfordult a kéksavmérgezés (ciánmérgezés.) Az ilyen mérgezés jelei az erős szívdobogás, szédülés, a lélekzetvétel elakadása, eszméletlenség, bénultság. Itt a mesterséges légzés segít s az idegrendszert ingerlő izgatószer: erős feketekávé, tea.

Néha az anyák adnak mérget gyermeküknek

Előfordul még mindig a mákmérgezés is. Tájékozatlan anyák és dajkák mákfejekből való főzetet adnak a kisgyermeknek vagy pálinkát, amelybe mákfejet áztattak, hogy a kisgyermek csendes legyen. Ez az elcsendesítés azonban tulajdonképpen mákmérgezés, ópiummérgezés s mély, kábult álom követi, amelynek veszedelemes vége lehet. A megmérgezett csecsemőt váltogatva hideg s meleg fürdőbe kell tenni s teát adni neki, míg az orvos megérkezik, aki aztán gyomormosással távolítja el a mérget.

A leggyilkosabb mérge.

Igen gyakori az a mérgezés, amelyet a romlott kolbászfélék, különösen a *véres* és a *májashurkák* okoznak. Ezeknél különösen a hozzáadott anyagok: vér, máj, szalonna, zsemlyemorzsa indulnak gyorsan bomlásnak s a kifejlődött mérgeanyagokat az utólagos főzés sem képes megsemmisíteni. A romlott kolbász félékből igen kevés is elég arra, hogy súlyos mérgezést okozzon. A mérgezés tünetei a koleráéhoz hasonlóak. A rosszullet hányás, heves hasmenés rendszeren néhány óra múlva jelentkezik, néha csak másnap. Az első segély hánytatásból és hajtatásból áll. A fekete-kávé vagy tea is jót tesz s ha a test lehűlt, föl kell melegíteni. Ha az orvosi segítség gyorsan jön s ha a beteg nem evett sokat a romlott kolbászból, akkor még megmenthető. A romlott hus, különösen a romlott vad-hus s a kövér szárnyasok husa és a romlott halak is okozhatnak a kolbázmérgezéshez hasonló tüneteket.

Nem minden gomba jó gomba!

Bár a gombamérgezésekről már röviden megemlékeztünk egyik előző számunk „*Tanuld meg*” rovatában, cikkünk teljességének kedvéért, újólaj összefoglaljuk a gombamérgezésre vonatkozó tudnivalókat. Így legalább olvasóink mindent együtt kapnak ebben a cikkben, amit a mérgezésekről tudniok kell.

Föltétlenül biztos ismertető jele az ehető és mérges gombának nincsen. Aztán az ehető gomba is okozhat mérgezést, ha romlott. A gomba nagy víztartalmánál fogva könnyen indul rothadásnak. Ez okozza, hogy sokszor még a kifogástalannak látszó gomba is mérgezést okoz. Gombaételt másnapra eltenni sohasem szabad. A gombát elkészítés előtt mindég

le kell forrázni, mert a forró víz kivonja a mérgeket. Az első forrázó vizet ki kell önteni. A rossz szagu, csipős ízű gombát ne együk meg. A gombamérgezés gyomor-fájdalommal, görcsökkel, hányással, hasmenéssel jár. Ha hajtásra a ricinusolajat lehet használni, a lehűlt testet dörzsöléssel, pokrócokkal kell melegíteni, amíg az orvos megérkezik.

Rovarirtó szer embert ölhet

Ujabbán az *arzenmérgezés* is csatlakozott a gyakran fenyegető mérgezésekhez. A gyümölcsösökben s a veteményes kertekben a kártevők pusztítására ujabbán olyan anyagok oldatait használják, amelyek arzént tartalmaznak. A kalciumarzen s az ólomarzen oldata kitünő rovarirtó szer, mert hatása sokáig tart. A hatás tartósabbá tételére még tartó anyagot is adnak hozzá, hogy a rovarirtó szer szinte lemoshatatlanul rátapad gyümölcsre s zöldségre is. A termelők azt tartják, hogy ezek a mérges rovarirtó szer az egészségre ártalmatlanok és sokszor százszorosát alkalmazzák annak a mennyiségnek, amely meg van engedve. A mérgező hatók egyetértenek abban, hogy 1 kilógramm gyümölcs vagy más élelmiszer legföljebb milligramm arzént tartalmazhat, mert az eddigi tapasztalat szerint ennyi még nem okozhat mérgezést, sem föl nem halmozódhat a szervezetben, hogy idült mérgezés okozzon. Ezekben ismertettük a leggyakoribb élelmiszer mérgezéseket. Tanácsaink vázlatosak és nem elegendők arra, hogy veszedelem esetén segítségükkel a házi nem értő is intézkedhetnék. Ezért minden ilyen esetben azonnal forduljunk orvoshoz legkisebb hanyagság, késedelmeskedés nélkül, mert megbosszulhatják magukat, mert a több mérgezés, ha elhanyagoljuk, halálra vezet.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ide...

Adóságok Adomái

Szegény madárijesztő.

A nap forró sugarai Erdély parázdáiban is érlelni kezdték a salánszokat. Napról-napra látni lehetett mint megy át a kalászsenger zöld színe az aranyba.

Gyönyörű szép kép, a szemnek is, de megnyugtató a gyomorra.

Benne van a mindennapi imánk beteljesedése: „Add meg a mi mindennapi kenyerünket”. Amde nem tisztelik a tulajdonjogot az arcátlan verebek. Egész sereggel környékezik meg a sárgutó vetést.

— Madárijesztő! kell! mondják ki a férfiak és tölem kérnek segítséget: holmi ócska ruhadarabokat és rossz kalapot a felruházásra.

Előbb csak rongyos portörölköt adok, aggassák reá jobbról-balról, de az a vélemény, hogy okvetlen bluz, vagy kabát kell, hogy ember formája legyen a madárijesztőnek.

Sok a dolgom, sietek és csak egy-futtában odaadok egy ócska hárszony-bluzt, mely arra vár, hogy valami szegény ruhátlan tak adományozzam.

— Aztán hozzátok vissza, ha már nem kell kiálltok utánok.

Pár nap múlva hallom a hírt, hogy a madárijesztő jól betölti hivatalát. Örültem, hogy olyan jól felruháztam, mert bizonyosan ez tette a jó halást.

De örömöm nem tartott sokáig, mint az örömök általában. Mert egy szép napon ruhá nélkül meredt a magasba szegény madárijesztő. Kirabolták.

Leszedték róla a színhagyott hárszony-bluzt. Pedig még messze volt az aratás, szüksége lett volna a felszerelésre.

Lám milyen szomorú világot élünk! Még a madárijesztő sem

lehet bizonyos a felől, hogy hivatalosa magaslatán megkímélik s nem fogják pörére vetköztetni.

Igy van ez szegény madárijesztő, ha embernek akarsz látszani, emberi sorsban kell osztozkodnod. *Gál Lajosné.*

A pontos adós.

Ravasz a székely, de nem mindig tudja hasznát venni. Néha az ő eszén is ugyancsak tuljárnak.

Gergő gazda a vásárra mendegélt, tehenet akart vásárolni. Menetközben utólért egy zsidó vándorkereskedőt, aki hatalmas batyut cipelt a hátán. Szóba ereszkedtek egymással, a székely elmondta, hogy tehenet akar venni, a zsidó elmondta, hogy a batyuban levő sok értékes portékát akarja a vásáron eladni.

— Nézze, kedves atyafi, lehetne nekem egy nagy szívességet! — mondja a zsidó a barátság előhaladtával. — Adjon nekem száz forintot kölcsön, visszafizetem, amint a piacra érünk, mert ott nekem tartoznak kétszáz forinttal.

— Hova gondol az úr? — rázta fejét tagadólag Gergő. — Ilyen ismeretlen embernek csak nem adom kölcsön a pénzemet.

— Nem kívánom csak úgy szíre-szóral — mondotta a zsidó. — A kölcsön pénzért zálogba átadom magának ezt a batyut, vegye magához, abban elég biztosítékot talál a kölcsönre.

Gergő meggondolkozott, ha csakugyan zálogot ad az utitárs... Megemelgette a batyut, jó nehéz volt, bizonyos meg van benne a szükséges biztosíték. A száz forintot tehát átadta a zsidónak, de a batyut a maga vállára kanyarította s nagy szuszogással, verejtékezéssel vitte a zsidó után a piacig.

Ott a zsidó tessék-lássék for-

dult egyet, aztán a száz forinttal visszatért Gergőhöz.

— Tessék, megadom a pénzét, köszönöm, hogy kíségetett.

— Én tiszta jó szívvell — szólt Gergő izzadtságát törölgetve. — Örülök, hogy ilyen megbízható, becsületes emberen segíthettem.

Tíz évig csak leány született egy bajorországi faluban.

Kohlhunden, bajorországi faluban tíz esztendő óta csak leánygyermek született. A kis falucskában meglehetősen elkeseredés volt emiatt, mert attól tartottak, hogy ilyen módon a község lakossága ki fog halni. Most aztán megszűnt ez a különös állapot és végre megszületett Kohlhundenben az első két fiú. A természet mintha ki akarta volna egyenlíteni azt, hogy tíz évig csak leányok születtek, az első esetben egy asszonynak mindjárt iker fiúgyermekei születtek. A község lakossága most nagyon boldog, mert reméli, hogy ezután nagyobb számban fognak fiúk születni.

Veszedelemes dolog az ujsággölcsonzés!

Sokan még ma is annak a régi rossz szokásnak hódolnak, hogy a lapokat kölcsönadják. Egy-egy lappéldány néha tíz-husz kézen megy át amíg visszakerül tulajdonosához. Ez a szokás, mint világhírű orvostanárok megállapították, rendkívül veszélyes, mert a kölcsönadott lapok fertőzőbetegségeket terjesztenek. Már sok ártatlan gyermek szenvedte meg, hogy szülei vagy hozzátartozói kölcsönként lapokat olvastak, de sok felnőtt is kapott veszélyes betegséget, mert olyan lapot olvasott, amelyen a fertőző csirák láthatatlan miliói voltak. Tanuljunk más kárán és szokjunk le a lapok kölcsönkéréséről és kölcsönadásáról.

Hogyan végződik a szerelem?

— Mégis megnősülsz?

— Érdi barátjától egy úr.

— Meg bizony, pedig először úgy gondoltuk a feleségemmel, hogy jó barátságban maradunk, de aztán mégis úgy határoztunk, hogy egybekelünk.

Böles felelet

A tanító az iskolában szólítja az egyik gyermeket.

— Mondj fiam egy átlátszó tárgyat. A fiu nagy bölesen ki-
jágja:

— A létra

Fokozatok.

— Az én feleségem a legki-
sebb ok miatt veszekszik velem.

— Az enyém ok nélkül is na-
pokig veszekszik, — nyugtatja
meg társát a másik férj.

Tanuld meg!

Anyatej kell a kisgyermeknek!
Nyáron különös gondot kell for-
ditani a kisgyermek táplálására,
mert a betegségek okozó csirák
rendkívül gyorsan szaporodnak.

A kisgyermek Jehérneműjén
vagy pedig azokon az evőeszkö-
zökön és tárgyakon, amelyekkel
a kisgyermek érintkezik, millió
számban találunk betegséget
okozó csirákat. Különösen fe-
nyegtel a fertőzés veszedelme ak-
kor, ha a kisgyermeket mester-
ségesen tápláljuk, vagyis nem
anyatejet adnak a gyermeknek,
hanem tehéntejet. Mint már sok-
szor írtunk arról lapunkban, a
kisgyermeket szoptatással kell
táplálni. Az anyatejéről már ré-
gen megállapították, hogy a
gyermek számára a legértékesebb
és legkönnyebben emészthető
éledele. Ezenkívül fertőtlenítő ha-
tása is van, mert megöli a fer-
tőző csirákat. Legújabbán pedig
megállapították az anyatejéről,

hogy vérzés csillapító hatása van.
A sebekre alkalmazott anyatej
úgy elállítja a vérzést, mint a
legkiválóbb gyógyszer. Ez is bi-
zonyítja, hogy a kisgyermeknek
anyatejet kell adni, mert gyógy-
szerként hat.

A vizes ruhaszáritó kötél
megsárgítja a ruhát! „Tanuld
meg” rovatunkban írtuk, hogy
a ruhaszáritó kötelet mielőtt a
ruhát ráteregenjük, meg kell
mosni és a megmosott kötélre
kell kitergetni a ruhát. Kedves
munkatársunk Gál Lajosné fel-
hívta figyelmünket arra, hogy a
frissen mosott, vizes kötélre ki-
teregelt ruha sárga foltot kap.
Ezzel kapcsolatban figyelmeztel-
jük olvasóinkat, hogy csak
olyan vizes kötélre szabad tere-
getni a ruhát, amelyik már sok-
szor volt kimosva. Az új kötél,
vagy a csak egyszer-kétszer ki-
mosott és vizesen használatba
vett kötél, sárga foltot hagy
a ruhán. Újabbán horganyozott
drótot is használnak ruhaszári-
tás céljaira. A jó minőségű hor-
ganyozott drót megfelel, mert
olcsó és a Jehérneműn nem hagy
foltot.

Célszerű hangyaírtási mód a
szobában. Szobában a hangyát
a következő módon írhatjuk leg-
kevesebb bajjal és költséggel. Kis
darab ablaküvegre, hogy a pad-
lónak ne ártsunk, cukorszirupba
áztatott szivacsot helyezünk arra
a helyre, ahol a hangyák legin-
kább járnak. A szivacsot na-
ponta többször megnézzük. Amí-
kor a szivacs megtelt hangyák-
kal, forró vízbe mártva, elpusztít-
juk a hangyákat. Ezután me-
gint cukorszirupba áztatjuk és
elhelyezzük a rendes helyen. —
Ilyen módon néhány nap alatt
különösebb gond és költség nél-
kül kipusztíthatjuk a hangyákat
a lakásból. Az eljárást pontosan
addig kell végezni, amíg minden
hangya kipusztult a fészekből.

Tanácsadó.

Azon előfizetőink részére, akik
bármely ügyből kifolyólag ta-
nácsra szorúlnak, ezen rovatunk-
ban készségesen megadjuk a vá-
laszt. Tekintettel arra, hogy
szakértőinknek a tanácsadásért
fizetnünk kell, felkérjük olvasó-
inkat, hogy a beküldött tanács-
kérő levélhez mellékeljenek
lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt),
könyvebbség okáért bélyegben,
mert ennek költségeit mi nem
fedezhetjük. Ha a választ levél-
ben kívánják, ezenfelül még ki-
lön portódíj is beküldendő. Csak
azon levelekre válaszolunk, ame-
lyekhez a 20 lejt is csatolva van.

G. B. A Holdnak van befolyá-
sa a rádiózásra. Tudomány-
vizsgálatok segítségével megál-
lapították, hogy amikor a Hold
felkel és lenyugszik az érzé-
keny rádió készülékek megérzik.
A Hold ugyanis elektromos hullá-
mokkal van telítve és ezek a
hullámok zavarják a rádió hullá-
mokat.

M. M. Tóvis. A tyukok tojóké-
peségét megfelelő takarmá-
nyokkal lehet fokozni. Erre el-
sősorban állati származású ta-
karmányok alkalmasok. — Igé-
jók a husliszt, vérliszt, vagy
más hasonló magas fehérje tar-
talmú takarmányok. — A fő-
krumpli kiváló takarmány tyu-
koknak, azonban inkább hízók
természetű és a tojóképeség
csak akkor válik javára, ha a
tyukoknak az említett husi
takarmányokat is nyújtjuk. Tele-
kiváló fehérje pótló anyag a fe-
here vagy lucerna szezeskava-
készített kevert. A jódos tojó-
előállítás csak megfelelő ellen-
őrzés alatt rendszeresített be-
ronfitenyészetben történhet.
Ezért nem ajánljuk, hogy az
foglalkozzék.

F. Z. A fonyadt krumplit
lehet frissíteni. Felhasználás-
előtt egy nappal vízbe áztatjuk
és a krumpli szépen megduzzad.
Ha az ókrumpli nagyon száraz
vagy, óvatosságnak kell lenni a
használatával, mert a fonyadt
krumpliban szolánin nevű mér-
gező anyag van. Ez könnyen belesz-
okozhat embernél és állatoknál
egyaránt, ezért a csirákban is
posztumumot kell tisztogatni.

L. G. Lótetű-irtásra nagyon sok szer van forgalomban. Ujabban kitünő sikerrel alkalmazták a korpát. Az eljárás a következő. Egy kilógramm korpát kissé megnedvesítünk és ehhez hozzákeverünk 150-200 gramm schweinfurti zöldet, amit a gyógyszerárban vehetünk. Az elkészített keveréket lehetőleg azonnal fel kell használni, mert a keverék szaga csak frissen vonza a lótetűket. A keveréket szétoszorjuk a lótetűtől megfertőzött ágyásokra és kertrészekre. A keveréktől a lótetű nem azonnal, de néhány napon belül elpusztul. A keverék kiszórását 8-10 naponként néhányszor ismételni kell, egészen addig, míg lótetű van kertünkben és ágyásainkban.

A szerkesztésért felelős

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői üzenetek

Hátrálékos előfizetőink felszólítását tovább folytatjuk s jelenleg Csik, Brassó stb. megyékben levő hátrálékosainkat szólítjuk fel, illetőleg mellékeljük lapjukhoz a kitöltött postautalványt.

Előző számainkban figyelmeztettük előfizetőinket arra, hogy lapunkról a nyár folyamán se leledkezzenek meg s hátrálékait küldjék be. Örömmel állapítottuk meg, hogy sokan rendezték hátrálékait az utóbbi időben, azonban még mindig igen nagy a száma azoknak, akik hátrálékban vannak. Ezen hátrálékosainkhoz intézzük most sorainkat s kérjük őket arra, hogy ügykezzenek a hátrálék beküldésével, mert egyrészt a hátrálék beküldésének elmulasztásával tartozásuk emelkedik, másrészt mi sem bírjuk a hosszabb hitelnyújtást s így ezek részére lapunkat nem küldhetjük tovább. Mi azt szeretnők, ha előfizetőink közül egy sem válna ki közlünk, azonban nem tehetjük meg, hogy hosszú időn keresztül küldjük lapunkat anélkül, hogy az a szerkesztés történe. Ha valaki tudna a hátrálék teljes összegét egyszerre beküldeni, elfogadjuk 2-3 részletben is, csak az a lényeges, hogy legalább egy kis jóakaratot lássunk az előfizető részéről, hogy gondolatunkra s szándékában van tartozása rendezése.

PATKÁNYOK ELPUSZTÍTÁSÁRA

Egerek, mezei egerek által okozott károk megszüntetésére:

Gyártja: Egger & Co. Részvénytársaság, Vegyészeti Gyár, Cluj-Kolozsvár

THALLIN-pasztát

THALLIN-buzát

HASZNÁLJUNK!

szegét egyszerre beküldeni, elfogadjuk 2-3 részletben is, csak az a lényeges, hogy legalább egy kis jóakaratot lássunk az előfizető részéről, hogy gondolatunkra s szándékában van tartozása rendezése.

Ifj. H. P. Mezőfény, O. K. I. Korond, B. M. Homorodujfalu, G. Gy. A. Szentegyházafalu, Sz. M. Csegez, M. T. Magyardecse, B. D. Kerelószentpál.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatóinkért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Özv. B. D.-né Oklánd 85 (r. 1934. dec. 31-ig), M. M. Tövis 380 (ebből 150 lej előfizetésért, 230 lej könyvekért és tanácsadásért), T. Ö. Kamara-sziget 85, G. Gy. Oroszhegy 305 (r. 1933. dec. 31-ig), L. M. D. Szentábrahám 155 (r. 1933. dec. 31-ig), ifj. D. J. Alsóboldogfalva 305, Sz. E. Érszőlős 345, Cs. M. Magyarköblös 85 (r. 1934. dec. 31-ig), Sz. F. Felvinc 150, K. Gy. Lupény 150, G. I. Szatmár 83, V. M. Szapárfalva 150 (r. 1935. jul.

1-ig) Hitelszöv. Máriaradna 155, H. K. Kisjenő 120, P. J. Nagyszalonta 150, G. I. Csikszépvíz 150, V. G. Gyergyószentmiklós 85, P. S. J. Székelykeresztúr 155, M. D. Székelydália 155, B. I. Olasztelek 305, M. D. Rugonfalva 155, K. T. Avasujváros 305, F. L. alsó Csikvaesáresi 150, ifj. V. Gy. Tasnádszántó 300, Sz. Zs. Szilágypár 150, I. D. Örvénd 85, N. I. Sósmező 85, dr. J. I. Marosvásárhely 300 ajánlatát elfogadjuk). T. I. Hatolyka 75 (kérését elfogadjuk). Sz. J. Szentdemeter 300, K. S. Simonyifalva 150, R. J. Székelyzsombor 120, ifj. S. J. Felsőrákos 475, F. M. Nagysolyomos 150, id. M. I. Turtérebess 155, L. J. Mezőbergenye 150, M. J. Székelyzsombor 150, ifj. D. J. Ujszékely 155, B. J. és S. S. Arpád 155-155, M. F. Vadász 155, Cs. P. Simonyifalva 155 lej.

Apróhirdetéseik

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 10 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Leszállított árakon!

Gazdasági Könyvek.

Bernátsky, A Gyümölcskertészet elemei 236 oldal	38 Lei
Billera: Szerves (istálló-, zöld-, komposzt-) trágyák 82 oldal	17 Lei
Billera: Műtrágyák és műtrágyázás 196 oldal	29 Lei
Élhető: Sajt- és vajgyártás 120 oldal	62 Lei
Kredits: Baromfitenyésztés 251 oldal	62 Lei

Az előtte beküldött összeg ellenében azonnal portómentesen küldi a

MINERVA

Cluj-Kolozsvár, Strada Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 1. szám.

Vass Adolf szabadalmi ügyvivő Cluj-Kolozsvár, Str. Grigorescu 112.

100 holdas birtok uri-házzal, melléképületekkel ellátott biztosított bérbe, esetleg készpénzért eladó. Kőrössy Miklós Petrilaca de Mureş-Magyarpéterlaka, jud. Mureş.

Óvadékhépes gyors és gépirónő román, magyar és német nyelvismerettel, valamint többféle iroda vezetési gyakorlattal, megfelelő állást keres. Cím kiadóban.

Tizennégy év óta küzd a
„MAGYAR NÉP”

a magyar nép kisebbségi jogaiért.

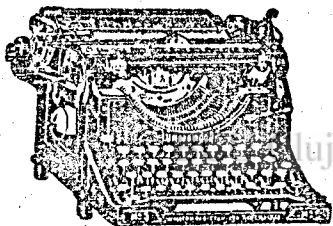
Aki a

„MAGYAR NÉP”-et

támogatja és terjeszti, az a magyarság
 boldogulását segíti elő

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek árában kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekek-lől. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

Körmendy Mihály

CLUJ-KOLOZSVÁR

Strada Regina Maria, volt Deák Ferenc u. 25. szám. Telefon 9-51.

A laiu vezetői, papok, tanítók, szövetkezeti férfiak okvetlenül vegyék meg

Dr. Oberding József György:

A modern szövetkezeti mozgalom

c. most megjelent munkáját. Tartalmazza a kérdésre vonatkozó összes ismereteket. —

Megrendelhető a

MINERVA könyvkereskedésben

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-utca) 1. sz. alatt, vagy a punk kiadóhivatalában.

Ára **35**— lei.

A „MAGYAR NÉP”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Örök értékek — olcsó áron!

A teljes latin-magyar **Misszale** a római misekönyv szerint ismét kapható a **Minervánál**

Egész vászonkötésben vörösmetszéssel —	208 —	Lei
Egész vászonkötésben aranymetszéssel —	243 —	.
Finom bőrkötésben vörösmetszéssel —	398 —	.
Finom bőrkötésben aranymetszéssel —	448 —	.

A pénz előzetes beküldésénél portót nem számítunk.

Ulánvételes küldésnél a portó 20 L.

MINERVA

Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria 1 sz.

Megkezdődött a gyógynövény gyűjtés!

Még ma kérje
CSERJÉSI:

Szegény ember gazdasága

cimű gyógynövénykönyvet.

Küldjön be postautalványon 30 leut

a **MINERVÁHOZ**

Cluj-Kolozsvár Str. Regina Maria 1. és azonnal költségmentesen megkapja.

Erdély egyetlen mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutalványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai ucca) 5.

Előfizetési díja egész évre **csak 80 lei.**